MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

BUDAPEST, 1941. SZEPTEMBER 11. — I. ÉVFOLYAM 16. SZÁM.

ÁRA: 20 fillér

AZ UJ EURÓPA VEZETŐI

MAGYAR SZOCIÁLPOLITIKAI INTÉZET KÖNYVTÁRA

Hitler és Mussolini Rundstedt vezértábornagy helyzetjelentését hallgatják a keleti front térképe előtt. Jobboldalt Löhr tábornok, baloldalt Cavallero tábornok, az olasz vezérkar főnöke

Vezéri találkozás az

Mussolini négynapos látogatása Hitler keleti fronton lévő főhadiszállásán az elmult napok legnagyobb érdeklődést kiváltó eseménye volt. A tengelyhatalmak és az új Európa vezérei négy napot töltöttek együtt a főhadiszálláson, a német csapatoknál, az olasz hadtesteknél, az arcvonalon és az arcvonal fölött és tanácskozásuk, eszmecseréjük döntő fontosságú kérdések megvitatását jelenti.

Hitler és Mussolini a főhadiszállás kertjében.

Látogatás egy a szovjetcsapatok által összerombolt templomban.

Repülőút a front fölött. Mussolini Baur kapitánnyal beszélget a pilótaülésben. A Duce hosszú útszakaszon maga vezette a négymotoros gépet.

Megbeszélés Göring birodalmi marsallnál.

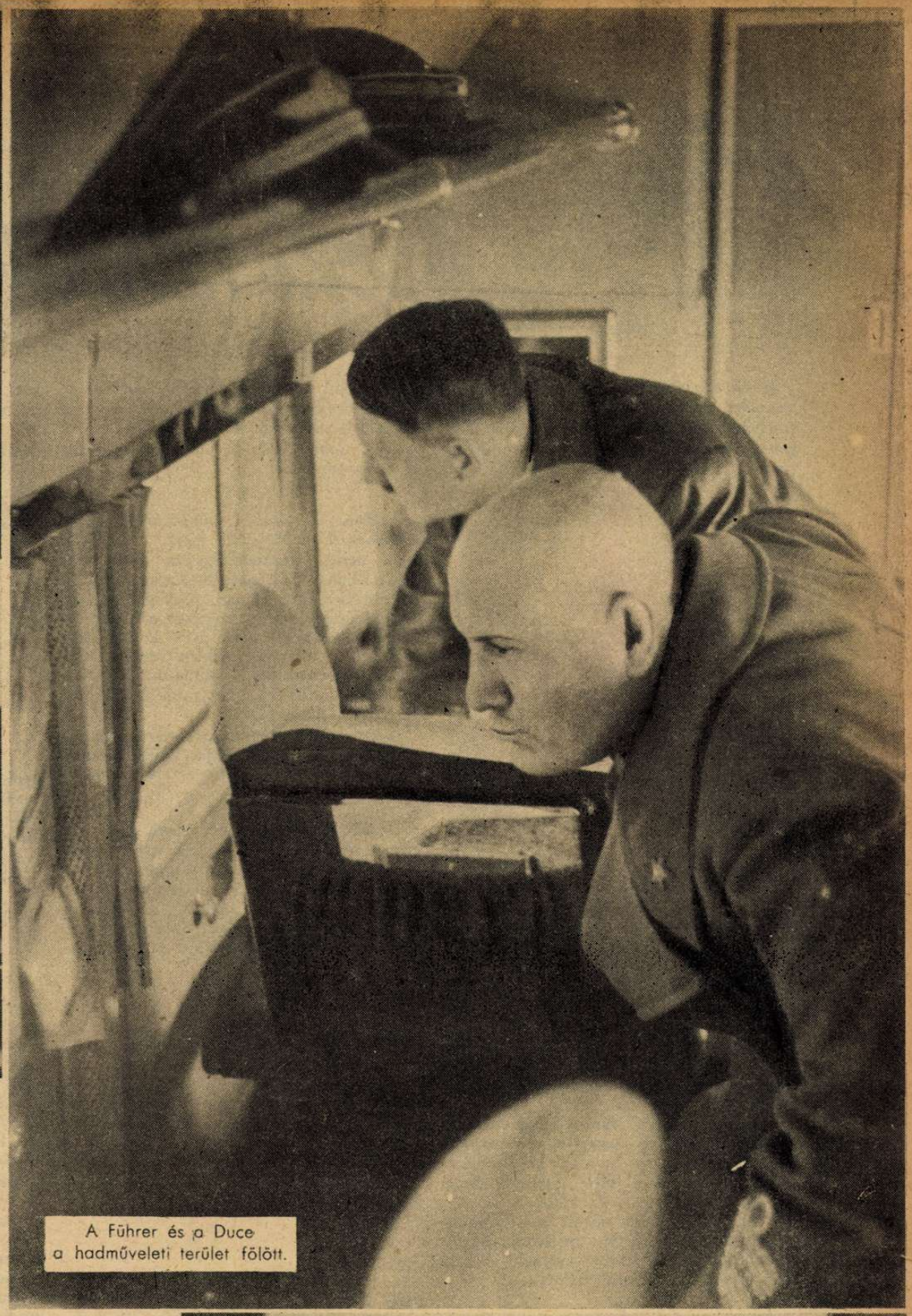

A Führer és a Duce a hadműveleti terület fölött.

arcvonalon

A Führer és a Duce szemléje a keleti fronton. — Baloldalt Kluge vezértábornagy.

Utban a főhadiszállás felé.

Hitler és Mussolini látogatóban egy a keleti fronton harcoló olasz hadtestnél.

Megbeszélés a főhadiszálláson. Hitler mögött Keitel vezértábornagy és Cavallero tábornok.

Őszi harmat után...

IRTA: T THURY ZOLTÁN

A felcser asztalán fekszik. Ágyúgolyó roncsolta mind a két lábát. Aranysárga szattyáncsizmáját pirosra festi a vére. Eleven húsát sebész csipesze tépi. Fűrésze reszeli csontját. Izmait vágja a kése.

És Bálint úr közben Vergiliust szavalja.

Dióbarna szeme tágultan mered a sátor csúcsába. Homlokán halálos hidegveríték gyöngyöz. Hajfürtjei csapzottan keretezik gyönyörű arcát. Kezét ökölbe rántják a kínok. Vértelen ajkai közül zengő latin szavak bugyognak.

Vergiliust szavalja...

Fűrész reszeli szét táncos lábai csontját. Ezekkel táncolt a pozsonyi koronázáson. Ezekért lett ötven lovasok kapitánya.

Ma is az. Nem vitte többre. Ötven lovasok kapitánya... és költő.

A sebész patyolat pólyát tesz a csonkokra. Odakint kürtök rivallnak, ágyúk bömbölnek... A felcser asztalán Vergiliust szavalja Balassa Bálint...

*

Fekszik a fehér kórházi ágyon. Rimay János van csak mellette. Tanítványa, apródja, fegyverfogója. Annak fogja a kezét. Ajka már szótlan. Sápadt orcáján bíborpirosan nyílik a sebláz rózsája...

Ludtollat kér. Keze görcsösen fogja. Szerelmetes, istenes és vitézi versek írója folyamodványt ír halálos ágyán. Mátyás főherceg oltalmába ajánlja nyolcéves fiát.

Május vége van. A szoba ablaka tárva, hársfavirág és orgonaillat csap be rajta. Várták hangos kurjantása hallatszik kintről. Talpasok menetelése... ágyúkerekek dübörgése. Magyari hadak és német zsoldosok foglalják el Esztergom várában a kiűzött törökök helyét.

Szűzmáriás lobogó leng a bástyákon...

*

Jezsuita pap vigasztalja... verseiből olvas fel Rimay János. Már alig hallja. Hatalmas melle zihálva fujtat. Homloka gyöngyös. Zengő szava akadozik, hogyha megszólal. Ereiben sebláz táncolja halálos táncát. Úszkösödik mind a két lába... Csak az elméje éles, csak az elméje tiszta... A test többi része már félig elhalt; pallérozott, művelt agya most tisztább, mint bármikor eddig...

Nyitva fekszik előtte élete könyve: látja a sorsát. Kitárul titka: mire vitte, mivé lehetett volna... Indult égbeszárnyaló sólyom madárnak és lett vijjogó vércse, ki földre hullott szárnyaszegetten.

....Odakint éjfélt kiált a várta... A szobában pislog és ellobban a mécses. Imádkozik a jezsuita-pap... Könnyezik Rimay János. Tágult szemekkel mered a meszelt kőfalra *Balassa Bálint*...

Hajnalodik. A kőfal síma és fehér... Színesnek, elevennek, képekkel telinek látja... Szembogara üvegesedik, recehártyája fakul. Tompuló hörgés tör fel a torkán. Ereiben tűzlávaként lüktet a vére. Arcát bíborszínűre festi a sebláz.

...A fehér kőfalon életteleven képek kergetik egymást.

*

...Tánc... tánc... juhásztánc fényes gyülekezetben. Egyedül járja. Huszonegy éves. Jeles vitézkedésben és jeles tollforgatásban. Virágénekekkel esengi körül szerelmesen a csodaszép Losonczy Annát és apjaura vigaszául magyarra teszi «A beteg lelkeknek való füves kertecskét».

Ropja a táncot... íjként feszül fiatal teste. Összecsuklik... kipattan... pereg és fordul. Hajlik... magasodik. Szépen, férfiasan, daliásan.

A zene elhal. Rudolf király szalad hozzá elsőnek... Kezét szorítja. Ötven lovasok kapitányának teszi meg a fiatal vitézt.

*

....Ötven lovasok kapitánya Eger várában. A várban Ungnád Kristóf parancsol. Ungnád felesége... Losonczy Anna! Vérforralóan virul ki a régi szerelem. Titkos szerelem... bűnös szerelem... Virágénekek születnek... Csókok csattannak... és Ungnád Kristóf uram magasabb lesz két szép agganccsal... a császári kegy még magasabbá teszi ökelmét: horvát bánt csinál belőle.

Ungnád elmegy Horvátországba. Anna és Bálint egyedül vannak... Boldog napok... szerelmes napok. Ürmös boldogság, tilos szerelem.

*

...Harc a katona hivatása... harc a katona vágya. Bálint is tudja, Bálint is érzi. Hej... pedig szép a végbeli élet. Mégis kapva kap a király hadba hívásán. Békés Gáspárt kelletik megsegíteni a török ellen... Báthory ellen. Mert Báthory István, meg a török nagyon egy a bécsi udvarnak.

Büszkén menetelnek négyszázan cifra vitézek. A csapat vezére a pipogya Balai Kálmán és nem a kemény kezű Balassa Bálint. Bizony ma is csak ötven lovasok kapitánya őkelme. Erdély határán rajtuk üt Kornis Gáspár, meg Hagymássy Kristóf.

— Korpázd a bestejét! — zúgja a harisnyás székely.

— Jézus Mária! — zeng az erdélyrészi harci kiáltás.

— Hajrá! Hajrá! — üvöltik a cifra leventék... ám a veszedelem bizony órajtuk vagyon!

Elesik Balai Kálmán... cifra hada szétszórva, megesúfolva, megfutamítva... Balassa Bálint eszméletlen fekszik a réten. Buzogánnyal ütötték főbe. Későn látta, hogy nem török-tatárt küldött ellenük Báthory István, ahogy a bécsi udvar hitette. Magyart verve, magyartól verten alél a fűben...

...Még támolyog, amikor talpig láncban odaállítják a kegyetlen elé. Kegyelem nincsen. Báthory István kemény, rettenetes, könyörületlen.

Egymás szemébe néznek. Két lángeszű magyar szeme villan itt össze. És... isteni csoda... megérti egymást. Életre szóló barátság szövődik pillanat alatt.

— Vendégemnek tekintem te kegyelmedet Balassa Bálint uram! — csak ennyit mond a hatalmas és a láncok már hullanak is róla.

Eger várát a fejedelem barátsága és a szépasszonyok kegye elfeledteti.

*

....Szövetségjogon a török nem egyszer kéri, de a fejedelem kemény: nem adja. Ahogy lengyel király lesz, arra kéri Kristóf öccsét is, hogy vigyázzon Balassa Bálintra, mint a szeme fényére. Az meg is tartja. Lengyelbe menekíti, amikor miatta a török túlontúl megszorongatja.

*

...A Wawel csodálatos palota, Krakkó gyönyörű város. Báthory király udvarában a legdélcegebb levente Balassa Bálint. Vajdának szemefénye, a lengyel citeráslány szeretője, csapszékek duhaj ivója, tudósok és tudományok barátja.

Fényes élet, úri élet, szép élet. Ám nem törődik a veszedelemmel, fut haza lóhalálában, ahogy hírül veszi, hogy meghalt az apja.

*

....Ismét ötven lovasok kapitánya Egerben... ismét Losonczy Anna szeretője... Zengő versek költője... csapszékek duhaja... féktelenkedő. Szűk az egri vár gyepe a Wawel pompás udvara után. Unalmas a vitézek regulázása... a szűkreszabott, kicsi hatáskör. Legalább Kassát bízná rá a szent királyi felség. De Kassa parancsnoka Rueber János... gőgös Balassa vére fellázad... bajt bajra halmoz. A nyegle Rubigallus fiút megveri Vihnyén... Pozsonyban elpáholja hűtlen ispánját... Zólyomban elpüfföli Göppel Dánielt, Selmecén a szép szőke Sommer Hansnét nyeregbe kapja és... Selmec város tanácsát hazugnak és nyomorultnak állítja... Perel... tékozol... kezéből kihull a vagyon. Szegényen és hajszoltan vonul vissza Kékkő várába.

*

...Ekkor lesz özveggyé Dobó Krisztina. Övé a Várday vagyon: Sárospatak, Selmec, Kisvárda. Csak erős férfi kell, aki megvédi. Bálinton akad meg Krisztina szeme. Unokatestvérek anyai ágon. Női ravaszsággal kicsalja Kékkő várából. Befonja szerelmes epekedéssel, bűbájjal. Praktikákkal hálózza be a délceg lovagot. Bálint ingadozik még... hiszen az unokahúga. Főpapokhoz, főurakhoz fordul tanácsért. Mind javasolja a frigyet.

Losonczy Anna hiába óvja, megeskűszik unokahugával a pataki várban. Ekkor egyszerre mindenki ellene fordul. Az élén a kapzsi, kapari Balassa András. Vádolják hűtlenséggel, vérfertőzéssel. Országgyűlés elé, perbe idézik!

Bujdosik, menekül fiatal feleségével. Megszületik egyetlen fia... Nyaka körül feszül a hurok... A pápához fordul igazságért... Teste-lelke megtörik az áldatlan hercehurcában. Felesége elhidegül. Elfordul tőle. Elhagyja.

Az országgyűlés felmenti végül... a pápa elítéli! Törvényteleníti gyermekét s házasságát felbontja.

Birtoka, mindene oda... Csak egy reménye van: Losonczy Anna, aki özvegy lett. De Anna, megbántva szerelmében, megsértve hiúságában... a fiatal Forgách grófnak adja a kezét.

Bálint lóra ül és elbujdosik Lengyelországba.

...Ősz van. Szomorú ősz. Lóháton kóborog Balassa Bálint, árván s útban Dancka felé. Búsongva írja:

Őszi harmat után,
Végre mikor aztán
Fujdogál a hideg szél...
Nem sok idő mulván
Sárgul hulldogálván
Fáról a gyenge levél...
Zöld erdő harmatát,
Piros csizmám nyomát
Hóval lepi be a tél...

Aztán elmerül Dancka telének hidegségében. Tanyája: kocsma. Már csak szegény lányok ülnek melléje várúrnők helyett. A szerelmes dalok ritkulnak... bűnbánó istenes versek fakadnak szíve mélyéből...

*

...Háború van. A török támad. Minden magyar vitéznek otthon a helye. Bálint is hazavágtat.

Május elején megszállják Esztergomot a magyar hadak és a német katonák. Napokig tombol az ostrom.

Balassa Bálint is ott van. Ötven magyar lovasok kapitánya. Nyolcvan öreg ágyúval lövik a várat. Elesnek az alsó erődítések, aztán a szenttamáshegyi kastély... Már a vízivárost támadják. A török kitör. A német zsoldoshad megfutamodik. Ekkor ráront a törökre lovasaival Balassa Bálint! Visszaveti a várba, majd lóról szállva ront a falaknak.

Ágyúgolyó roncsolja mind a két lábát.

A felcser asztalán fekszik, amikor a várfokára felröppen a Szűz-Máriás hadilobogó...

*

— Balassa Bálint is sebes — jelenti Thurzó.

A hír végigszáguld az egész országon... Eljut Losonczy Anna fülébe... Nosza, hamar fel Esztergomba, hátha még láthatná!? Lóháton gyorsabb. Fut mint a vesztés. Fiatal ura alig birja követni. Hajnali órán ér a nagybeteghez.

*

Bíborpiros fénykéve hull be a nyitott ablakon. A hajnal vörös sugara táncol Balassa verejtékező arcán. Szembogara üvegesen mered a fénybe.

Az ágyvégre borulva zokog Rimay János. A pap a fejénél térdel. Egyhangúan mormolja a halotti imát.

Nyílik az ajtó.

Losonczy Anna bukik be rajta. Se holt, se élő. Csak áll és mered az ágyra.

— Bálint — suttogja. — Bálint! — szólítja ismét. — Bálint!!! — sikoltja szinte eszeveszetten.

Aztán csak eldől. Fiatal ura kapja el és tartja karjában.

Rimay hangosan felsír.

— Gemitus mortiis... dolores inferni... — zsong a pap latin imája.

A nap vérpiros fénye aranyává szelidül és lecsókolja melegével a hideg verítéket Bálint arcáról. Mosolyt varázsol rá.

A halott költő mosolyos arccal fekszik az ágyon. Örök szerelmét, Annát látja megtört fényű szemével.

HÉTRŐL HÉTRE

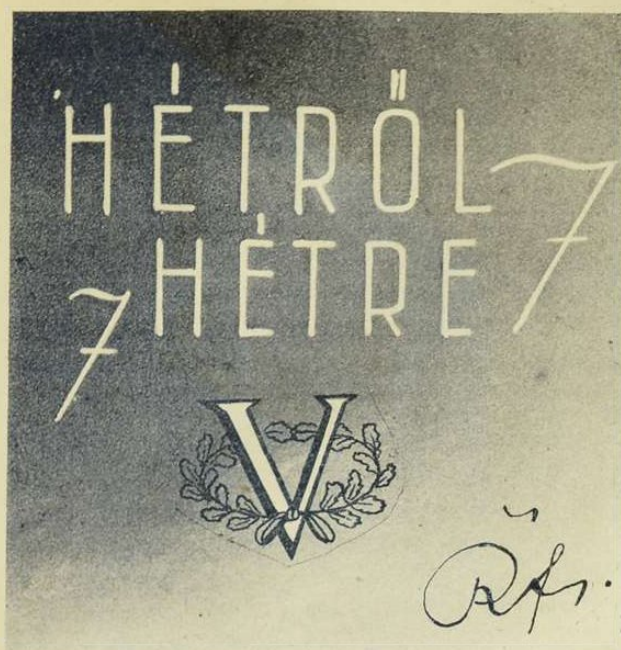

Széchenyi István gróf

megdicsőült szellemétől mélységes alázattal bocsánatot kérünk, hogy nem ünnepelünk az üvöltőkkel és a történelemhamisítókkal együtt, a szellemi hazugságok szakadozott gyékényén. Megdöbbentő az a zsidó és reakciós tülekedés, az a lázas, szemérmetlen buzgólkodás, amely Széchenyi nevét rablott zászlónak körülhordozza a sajtó zsidó posványba szakadt partjain s a halottak hallgatásának kizsákmányolásával felhasználja a legnagyobb magyar emlékét, korhadt előjogok és idegen élősdiek védelmére! Hol van az értelem és a következetesség abban, hogy a kis zsidó kirepül a sötét irodából, ahol számoszlopokat ad össze s ugyanakkor a gazdag zsidó lapokat, folyóiratokat birtokol s fajtestvéreivel történelmet hamisíttat százezrek lelkének megmérgezésére? Micsoda elképesztő összevisszaság ez, hogy szentesített törvénybe iktattuk a zsidóság kultúrpolitikai ártalmasságát s egyben megengedtük továbbra is, hogy történelmünk s nagyjaink értelmezését, — saját faji harcuk szolgálatában, — zsidók tálalják a magyar nép elé? ... Széchenyivel igazolják a mult bűneit, Széchenyivel védik a jelent, Széchenyit idézik, magyarázzák, ferdítik, Széchenyi szemfedőjével takargatják a gazdasági visszaéléseket s a cikkek és emlékezések tömkelegében odasodródunk lassankint, hogy mire Széchenyi születésének 150. évfordulója multba hanyatlik, a „legnagyobb magyar" választott népe, — a zsidó nép lesz ... Ha nincs a zsidó irókban elég szeméremérzet békében hagyni a legelső nagy magyar antiszemitát, akkor a magyar kultúrpolitika legfőbb hivatalos irányítója kell, hogy végetvessen a közvélemény meghamisítására törekvő zsidó farizeuskodásnak. Széchenyit a maga korában támadták a zsidók, megkeserítették életét, meggyanusították, hogy anyagi érdekeket hajszol s ki akarták csavarni mindenáron a kezéből a magyarság jövőjét szolgáló hatalmas vállalkozásait. Nem elég, hogy eltüntették hazug történelemírással ennek az ádáz küzdelemnek emlékeit? És hogy tudja egy zsidó pirulás nélkül az egekbe feldícsérni nagy Széchenyi Istvánt, aki a liberalizmus virágkorában Zay Károly grófot, aki azt mondotta volt, hogy „nem féltem egypár nyomorult zsidótól a magyar nemzetiséget", — Berzsenyinek következő soraival figyelmeztette a zsidó veszélyre: „Lásd a kevély tölgy, mely századoknak ádáz ostromát kiállotta, most belsejében rágódó férgek által enyészik el ..." Az igazi féreg nem ünnepelte volna meg ezért a mondásáért — Berzsenyit ...

Az „Egyedül Vagyunk"

szeptemberi számában Oláh György felvetette a „a magyar úri életforma" válságának kérdését s kiváló értekezésével nemzeti életünk sorsfordulatának titkait feszegette. Oláh György a régi nemzeti életformáról elmélkedik, amely sok évszázadon át a magyarság vezetéstudatát kifejező és vonzó életforma volt s azt kérdezi a jelen vártájáról, — hogy vajjon ma is meg van-e még benne a régi vonzóerő a körülöttünk lakó népek fiaira? Nem taszít e ma az, ami tegnap vonzott? Kérdi Oláh György s kérdésében a magyarság dunavölgyi szerepének, elhelyezkedésének s a szomszéd népekhez való viszonyának minden kísértő kérdését töményen benneérzi ... Az író válasza világos: „Tisztán látom a magyar úri életforma hanyatlását ..." Oláh György a rövid indokolásban rámutat a Tisza Kálmán-kori gentry világnézeti és biológiai széthullására s az életforma nagy hajótörésére, amely napjainkban a pesti bárok, az Arizona, a zsidóbujtatás, az úrhatnámság és a romlott ösztönök szétszórt fatörmelékein úsztatja történelmi örvényekbe egy pusztuló világ emberanyagát. Sötét a kép és igazságos, mert a volt úri életforma jellegét a külvilág felé nem azok példázzák, akik elhúzódtak a csöndes munkába s maguk is a nagy, egészséges átformálódás idejét várják, hanem azok, akik elől ugrálnak céltalan külsőségekkel, kis zsidó hasznokkal s liberális frázisokkal olcsó mentségnek a haszonleséshez ... A magyar úri életforma a multé! Szép volt, csillogó, hetykekalapos, sokszor szeretetreméltó, sokszor nyers és erőszakoasn dölyfös az utolsó 70—80 esztendőben, mert igazi erő csak sokkal előbb volt, — amikor még nem nevezték úri életformának ... A kor és az életszükséglet felszámolja az értelmetlenné vált lényeget s a lényegtelen külső formák megtartása oktalanul megnehezíti a belső békét és a külső tekintélyt bitzosító új magyar életforma kilakulását. Dunavölgyi jövendőnknek nincs már semmi köze a régi értelmezésű úrirendhez. Első harcosok kell legyünk újra és első dolgozók a harcoló és dolgozó népek között. A szellemi erő, a szervezőképesség, a tehetség, a bátorság és a munka erkölcsét nem osztotta szét az Isten osztályok szerint, nem lehet kiváltsága egyetlen rétegenk sem a vezérlésre, csak az osztatlan, magyar nemzettest emelheti a magasba legjobb fiait. Egyetlen, valóságos, történelmi osztályunk az osztálytalan magyarság!

A magyar életforma

kiteljesítése, korunk legnagyobb feladata, amelyet kínos és leverő hallgatással megoldani nem lehet. Ibsen írt valamikor egy hátborzongató jellemzést Európa hajójáról, amely az idők tengerén úszik ismeretlen céljai felé s a fedélzetén komor, hallgatag, elégedetlen, ijedt emberek méregetik egymást ellenséges szemvillanásokkal, mert mindenki tudja, de senkisem meri kimondani hangosan, hogy — halott van a hajón... Holt terheket cipelünk mi is a magyar bárkán, azért olyan nehéz elérni jövendőnk termékeny és szilárd partjait. Áltatjuk magunkat a maradéktalan összefogás naiv gondolatával, locsoljuk a kiszáradt virágokat, termőfának dícsérjük a fűrészport, új igének a századok visszhangját, nemzeti erőnek az osztályharcot, s gabonának a burjánt. Ráfogjuk a haladást az élet legszelídebb rugdalódzásaira, megzengjük nagyságát a topogásnak, három új munkáslakást hat napig ünnepelünk s áradozunk a társadalmi békéről, amelynek feneketlen, letakart mélységeiben elkeseredett erők harcra feszülnek. Bizony csak az európai háborús arcvonalon tündöklik az ősi magyar erény, tisztek, altisztek és közkatonák közös sorsvállalásában, együttes vitézségében s új életformánk ott lombosodik magasra, ahol a halállal néz farkasszemet a magyar. Ideje volna a front erkölcseit s messzehangzó közösségi parancsszavát belpolitikai életünk laza talaja fölött is érvényesíteni, hogy a magyar dolgozók szívvel és lélekkel szolgálhassák a nemzeti munkaállam keretében, dunavölgyi rendeltetésünket!

A bolsevizmus

szűkebb területre szorul szerencsétlen szülőföldjén, de kényelmes terjeszkedési lehetőségekhez jut az angolszász világban. Az angol-szovjet barátkozás és katonai együttműködés bőven termi vörös virágait s nehány hónap múlva, már egész földrészek megérzik majd a fellángoló osztályharcokban és a terrorisztikus cselekedetekben a természetellenes szövetkezés áldatlan következményeit. Walter Citrine, az angol szakszervezetek főtitkára, aki nehány évvel ezelőtt szovjetoroszországi tanulmányútja után, világfeltünést keltő könyvében leleplezte a bolsevizmus embertelen uralmát és szörnyű hazugságait, most javaslatot tett egy közös angol-szovjet szakszervezeti tanács felállítására, amely felváltva Londonban és Moszkvában ülésezne. Az ajánlatot viharos lelkesedéssel elfogadták, éppenúgy, mint annakidején az angol-francia szakszervezeti nemzetköziség tervét ... Londonban már megnyílt a szovjet propaganda-kiállítás, amelynek megnyitóján Churchill feleségét a tapintatos kommunista szónok „elvtársnő"-nek szólította, a hattyútavas kastély és egyéb burzsuj kellékek lelkes feledésével ... Tanner, az angol fémmunkások szövetségének elnöke, hevesen kikelt minden olyan reakciós egyed ellen, aki a szovjetbarát politikát megellenezni merészeli s a milliomos Cripps, Anglia moszkvai követe, „a világ két legnagyobb nemzetének" nevezte Nagybritanniát és a szovjetet, — valószínűleg azért, mert egyik sem nemzet, hanem nemzetek fölötti uralmi rendszer! A világnagyságból egyelőre kihagyott Amerikában is vörösre izzik a bolsevizmus parazsa. A zsidóság kozmopolita ereje vad szívességgel kovácsolja a plutokrata és a kommunista frigyet valami új mételybe s a világrendet felboritó egyesített áradatba, hogy faji céljait a romok fölött elérhesse, A kommunista világforradalom segítségében reménykednek a tőketulajdonosok és a demokrácia hívei s nem is titkolják, hogy minden ellenkező országban fel akarják használni maguk mellett Sztalin 5. hadoszlopának alvilági csoportjait. Ma még megünnepelnek minden érkező bolseviki ügynököt Londonban és Washingtonban körültömjénezik az ázsiai gyilkosokat, de elérkezik a fizetés fekete napja, amikor az angolszász országok elkésetten belátják, hogy önvédelem címén behurcolták országaikba a halálos — szellemi pestist ...

A kenyérjegy korszaka

A kenyérjegy-rendelet plakátja a budapesti utcán.

Kigyulladt az olajtartály!

Haboltóval rohamozzák meg a s
égő, pokoli hőséget árasztó ol

Működik a poroltó készülék

Tűzoltó-bemutató Budapesten

A budapesti tűzoltóság szombaton tartotta szakmai-bemutatóját a Tass vezér-utcai gyakorlótéren.

Munkában a budapesti tűzoltóság új „ágyúja". A vízágyút tíz cső táplálja, sugármagassága nagyobb az összes eddigi fecskendőknél és szinte vízfüggönyt bocsájt a tűzre.

(Szilvássy Z. Kálmán felvételei.)

Országos vásár volt Budapesten

„Úgy szabja az úr az árát, mintha képviselőválasztásra kellene . . ."

„Ilyen talyigája, uram még soh'se volt . . ."

„Megvenném én kérem, de tessék az árból engedni . . ."

Jó vásár volt . . .!

AZ ÚJ MAGYAR MUNKÁS

a jobboldali dolgozó társadalom lapja írja szeptember 6.-i számában:

NAPIRENDEN...

Figyelem!

A jöttét nem jelezte hangos reklám, egyes-egyedül csak egy szerény plakát. Az első számában nem zúgott-zavargott a program, egyedül csak egy szerény adjon isten; lássátok magyarok; itt vagyok.

Így született meg a magyar újságkiadás büszkesége: a Magyar Futár. Hírét nem terjesztette kiabáló reklám, ügynökök serege nem járt az érdekében házról-házra, ajtóról-ajtóra, nem kínált életbiztosítást, nem hirdetett versenyeket, pályázatot, nem nyilatkoztak róla nagy emberek, nem igért nagy neveket, ajánlólevele csak egy volt: a magyarsága.

Messzire elkerüli a napi politika területét, szava méltóságteljes, oldalairól nem tekintenek ránk meztelen nők, szavában nem csiklandoz az érzékiség, tömjénfüst, nem szálldos körül egyéni érdekeket. Nem tett egyebet, csak rátapintott az újuló magyar élet pulzusára és a maga erejéből elfoglalt egy kulcspoziciót, még hozzá nagyon fontosat.

Bizonyságot tett róla, hogy a talmud szelleme és észjárása nem szükségeltetik hozzá, hogy üzletnek is, írásnak is elsőrangú lapot adhassunk az olvasó kezébe. Bizonyságot tett róla, hogy csak egy kis lehetőség, szabad levegő kell hozzá és a magyar tehetség utat tör magának. A sokat emlegetett körúti sajtó berkeiből bizonyára álmélkodva nézik a háromszázezres példányszámot, amelyik ilyen rövid idő alatt példa nélkül áll a magyar sajtó történetében.

Bizonyára álmélkodva nézik, hogy az olvasó önként, a saját jószántából, maga-magáért vásárolja a lapot és éppen azok, akik valami keveset konyítanak az ujságkiadáshoz, egészen külső apró jelekből láthatják és tapasztalhatják, hogy a háromszázezres példányszám gondolkozásra késztető valóság.

A Magyar Futár esete csúcsteljesítmény, mondanák azok, akik szeretnek ilyen szavakat használni. Tovább fűzhetjük azonban a gondolatmenetet. A jobboldali sajtóorgánumok között több van, amelyik anyagilag biztos bázison minden melléktekintet nélkül azon munkálkodik, hogy magyar legyen a magyar.

A körúti irodalom erre sohasem volt képes. Tőke, egyesülések, pártok adtak meg az életlehetőségét, de ebből következőleg azok szabták meg a hangját, az irányát is. Tovább fűzhetjük a gondolatot és a Magyar Futár esetéből következtetve azt is elmondhatjuk, hogy jobbra fordult a világ, magyarrá válik Magyarország.

Különösen figyelemreméltó a Magyar Futár teljesítménye abból a szempontból is, hogy egészen rövid idő alatt, hetek alatt férkőzött az olvasó szívéhez becsületes, egyszerű eszközökkel. Üzleti elve az volt: itt Magyarországon nagyon sok a jó magyar ember, adjunk a kezébe jó magyar lapot, jó magyar olvasnivalót.

Tanulságként is, propagandának is elsőrangú teljesítmény. Dicséretére váljék.

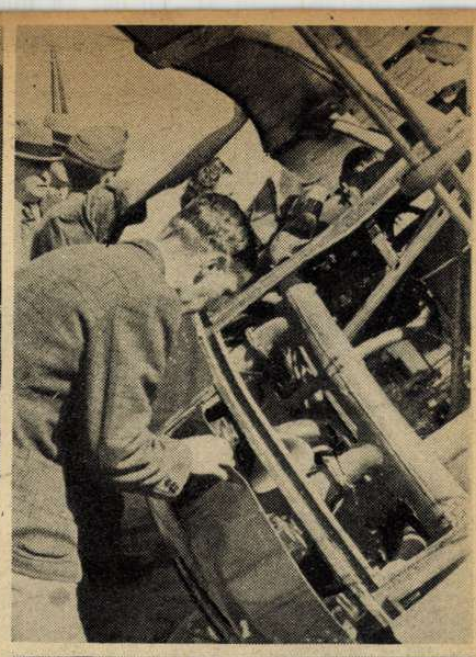

A magyar honvédek szovjetzsákmánya az Őszi Vásáron

Az Őszi Vásár látogatói nagy érdeklődéssel vizsgálják a dicsőségesen előrenyomuló magyar honvédség által zsákmányolt tankokat, repülőgépeket, fegyvereket

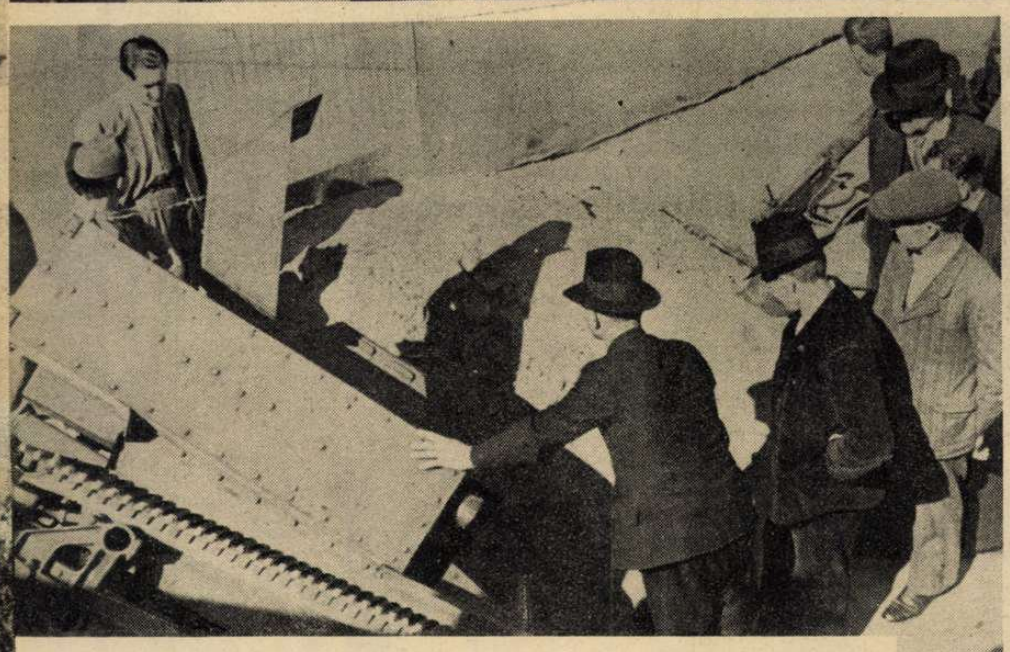

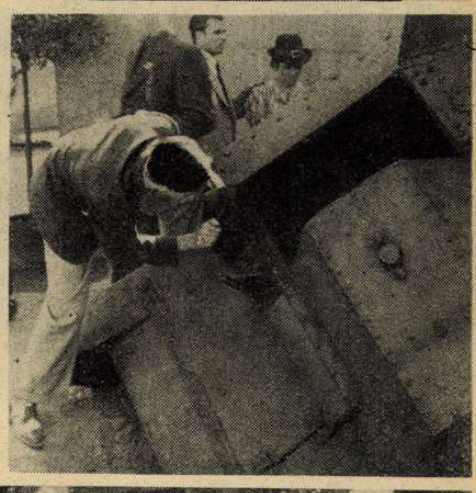

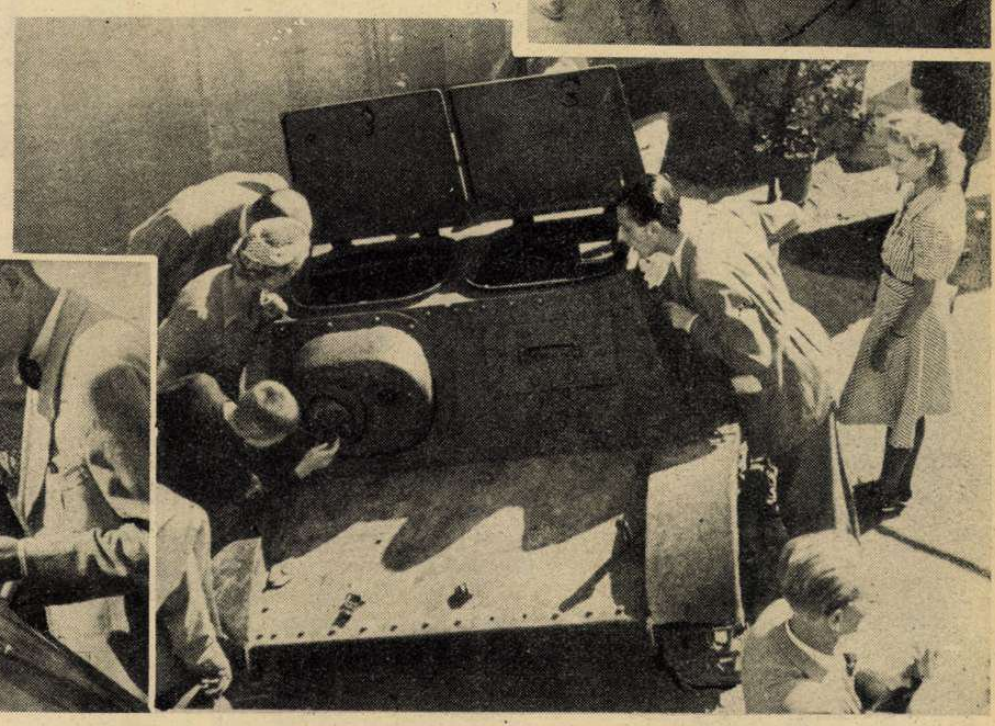

Képhíradó

Összedült házak a pusztító ár nyomában.

KIÁRADT A KÖRÖS. Fenyegető méreteket öltött az elmult napokban a Körös áradása. A megdagadt folyó ellepte Mezőtelegd, Mezőszabolcs és Telki községeket, a Királyhágónál három helyen átszakította a vasúti töltést és napokig szünetelt a főváros és Nagyvárad között a vasúti összeköttetés is.

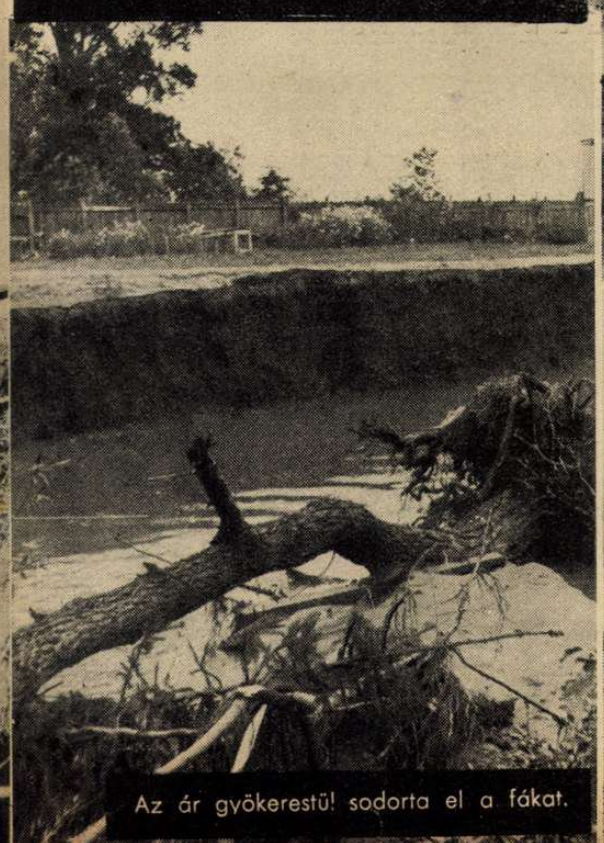

Az ár gyökerestül sodorta el a fákat.

Az árvíz által rombadöntött ház előtt üldögél a család.

TANTUSZHIÁNY!

A budapesti villamos kisszakasz-érméje úgy látszik, nemes-valutává lépett elő. A spekuláció százezerszámra vásárolta össze, végülis külön „megbízott" árusítókat ültettek az automaták mellé, akik csak két-két darabot adnak minden igénylőnek.

Első Istentisztelet a szmolenszki katedrálisban

Szmolenszk gyönyörű főtemplomában a kommunisták az **„istentelenek múzeumát"** rendezték be. A város elfoglalása után a német hadvezetőség eltávolíttatta az istentagadás propagandaanyagát s átadta a templomot ősi rendeltetésének. Az első istentiszteletre, — a tagadás, a nyomor és a vörös zsarnokság 25 kegyetlen esztendeje után, — áhitatos és felszabadult lélekkel sereglett össze a nép. **Képeink az európai emberiség történelmének s a világot megújító változásnak maradandó okmányai . . .**

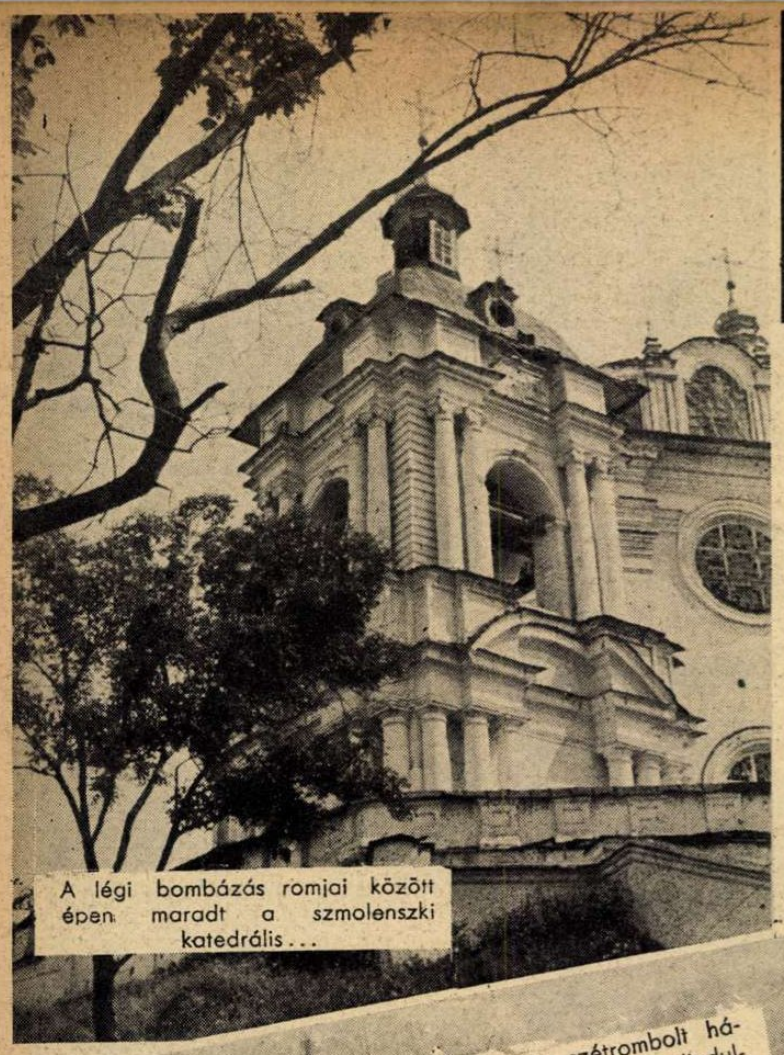

A légi bombázás romjai között épen maradt a szmolenszki katedrális . . .

Olyan, mint az álom . . . Koldús vándorai az életnek, megkínzott, fáradt férfiak, gyerekek, asszonyok, újra letérdelnek a katedrális gyönyörű, művészi falai között . . .

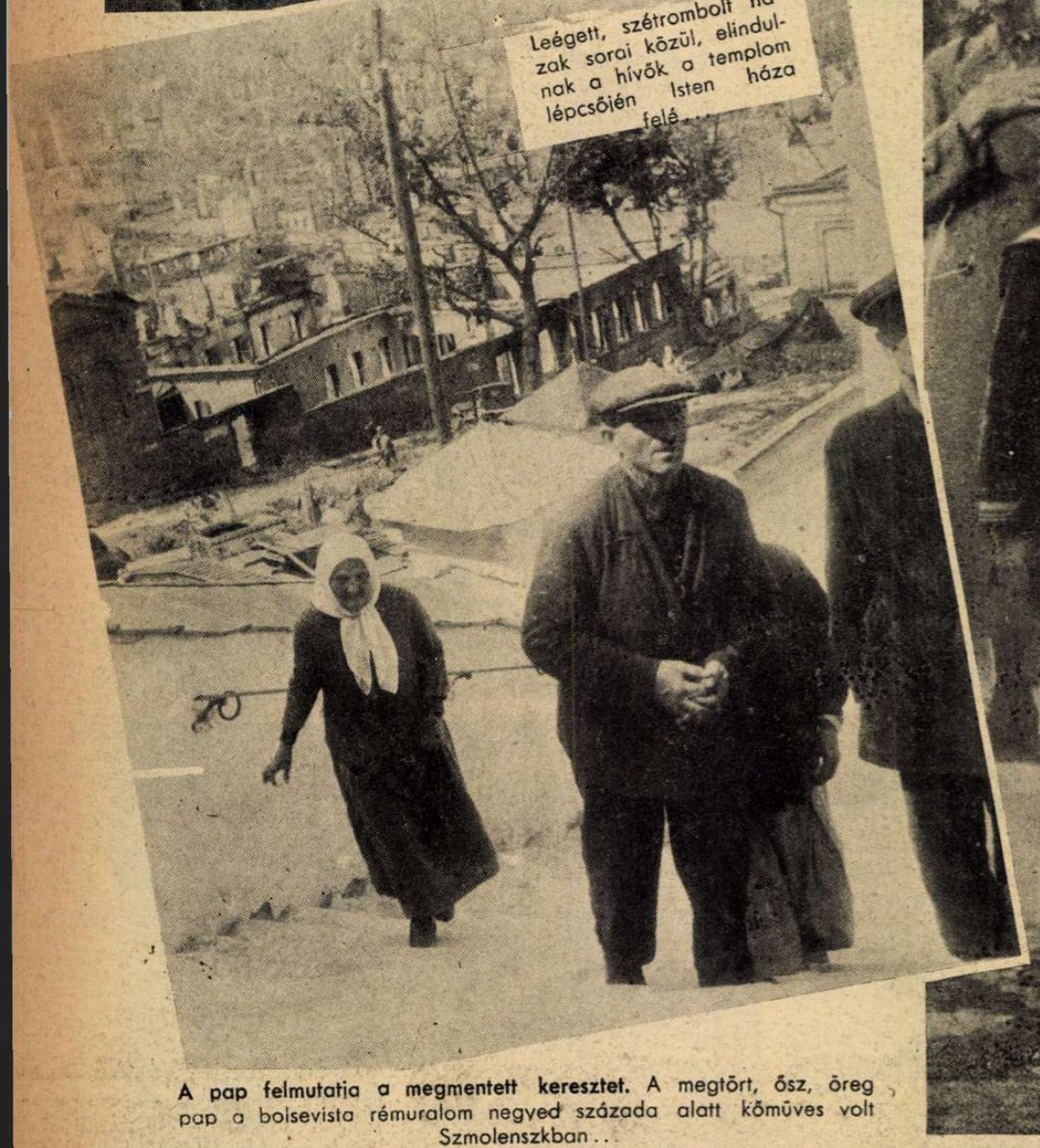

Leégett, szétrombolt házak sorai közül, elindulnak a hívők a templom lépcsőjén Isten háza felé . . .

A pap felmutatja a megmentett keresztet. A megtört, ősz, öreg pap a bolsevista rémuralom negyed százada alatt kőműves volt Szmolenszkban . .

Sírnak az idősebbek s a templomot még nem ismerő gyerekek bámulva, szorongva nézik a megrázó jelenetet.

Az első szent ének 25 év kényszerű némasága után..

Könny és ima tisztítja meg a lelket a szörnyű emlékektől...

Megrázó képe a hitvallásnak...

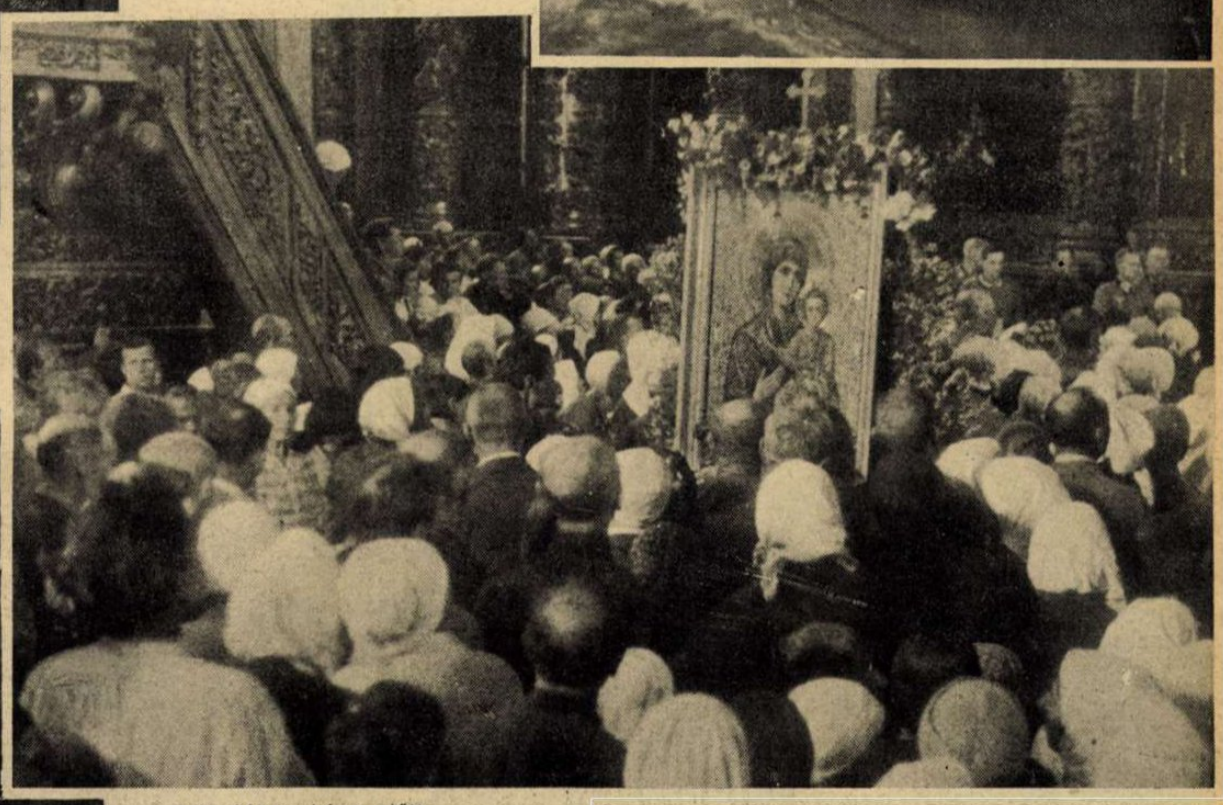

Szűz Mária képe előtt...

HÍVÖK AZ OLTÁR ELŐTT.

A HIT CSODÁJA...

MISE UTÁN.
Németek és oroszok a templom előtt.

világ

METEOR ÖSSZEÜTKÖZÉSE A FÖLDDEL!
Arizonában készült ez a csodálatos kép a rejtélyes kráterről, amely a tudósok szerint úgy állott elő, hogy egy kb. 10 millió tonnás meteor összeütközött a Földdel s több száz méter mélységbe behatolt a Föld belsejébe...

LEGI NAGYGYAKORLAT STOCKHOLM KÖZELÉBEN.
A képen balról 3. Thoernell tábornok a svéd hadsereg parancsnoka, jobboldalt a híres Bofors-tipusú léaelhárítóágyú.

SVÉD NŐI MEGFIGYELŐ
a hadsereg nagygyakorlatán. Svédországban a légelhárítási feladatatok terén figyelemreméltó szerep jut a női szervezetek jólkiképzett tagjainak.

MAGYAR LEVENTÉK
megérkezése Berlinbe. A magyar leventecsapat a Hitler-ifjak vendéglátogatását viszonozza.

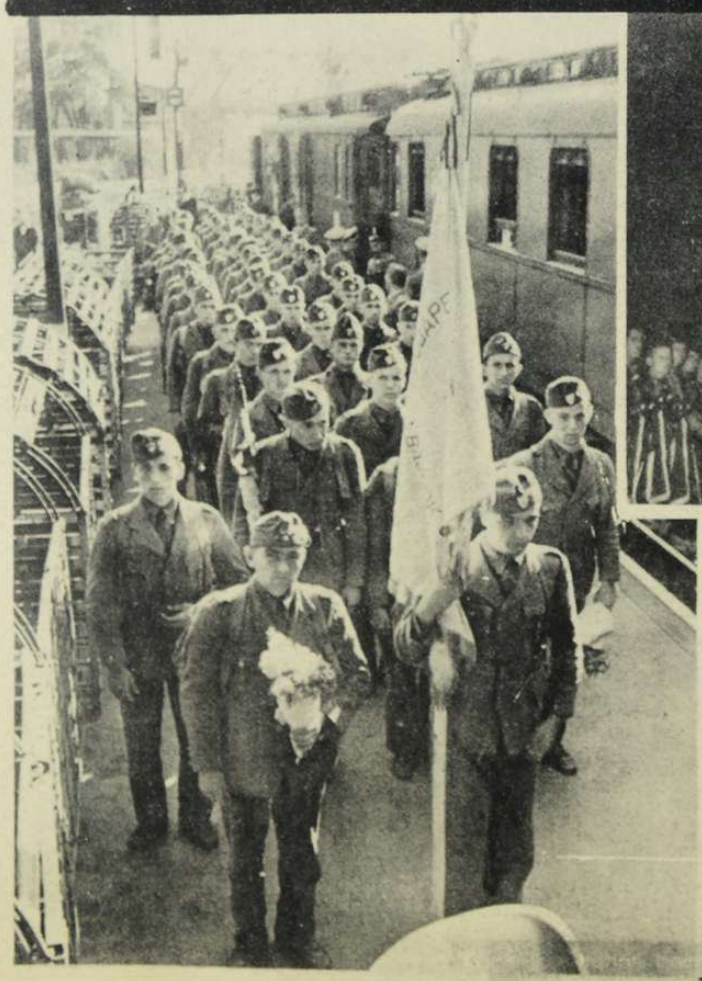

Baldur von Schirach üdvözlő beszédet mond Boroszlóban az európai ifjak versenyének megnyitó ünnepén.

MEGDÖNTÖTT AMERIKAI VILÁGREKORD.
A német nemzeti stafétá a 4×800 méteres távolsá 7:30 eredménnyel leverte az U. S. A. 7:35,2 vi rekordját. Balról jobbra: **Sybert, Grau, Kaindl Harbig.**

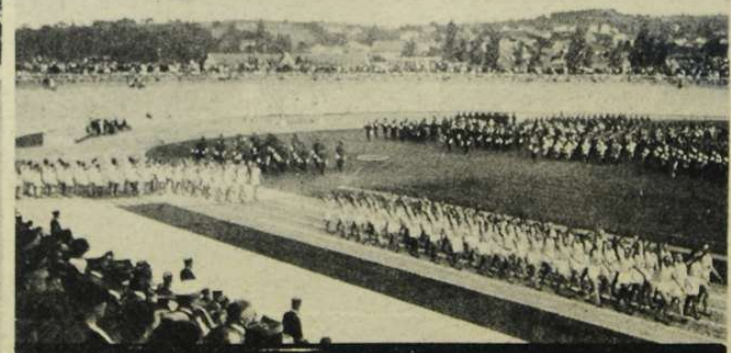

A francia katonai kupamérkőzések megnyitó ünnepségén a versenyzők felvonulnak Darlan admirális és Huntziger tábornok előtt.

A versenyzők sátortábora.

Vissá

DR. TODT BIRODALMI MINISZTER, a német munka és szervezés korszakalkotó hőse. A Siegfried-vonal és a birodalmi autóutak kiépítésében s a német fegyverkezés és a hadterületi munkálatok szervezeti összefogásában megmutatott teremtő erejét ünnepli a birodalom, nagy fiának 50. születésnapján...

VELENCEI TALÁLKOZÓ.
Goebbels birodalmi minisztert üdvözli Velence repülőterén Pavolini olasz miniszter.

„A KAPITALIZMUS MÁGNÁSAI"
Néhány hónappal ezelőtt a szovjet ilyen hatalmas propaganda-plakátokkal gyűlöltette meg Morgant, Rockefellert és Deterdinget, mint az angolszász világelnyomás vezető személyiségeit. A kigunyolt demokrácia szövetkezett a szovjettel...

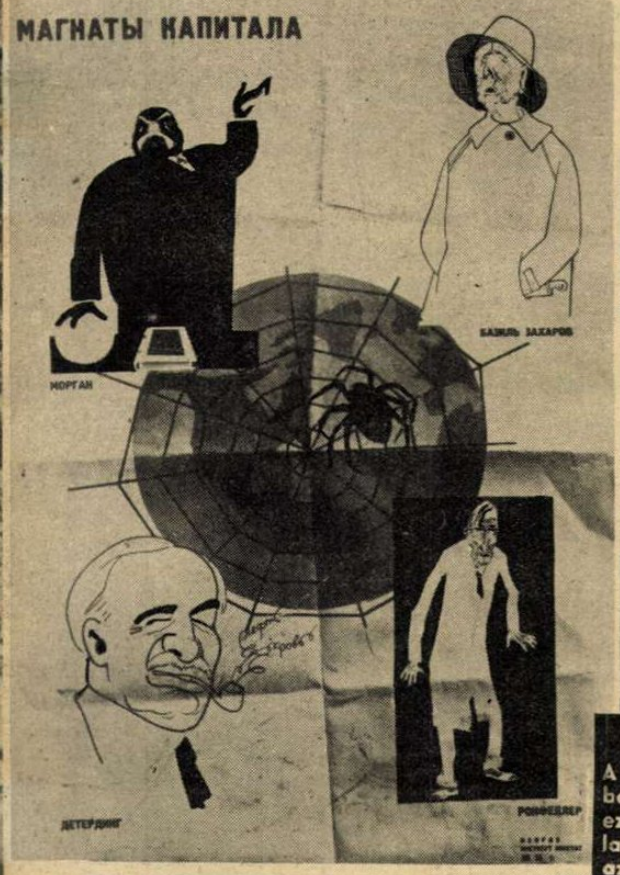

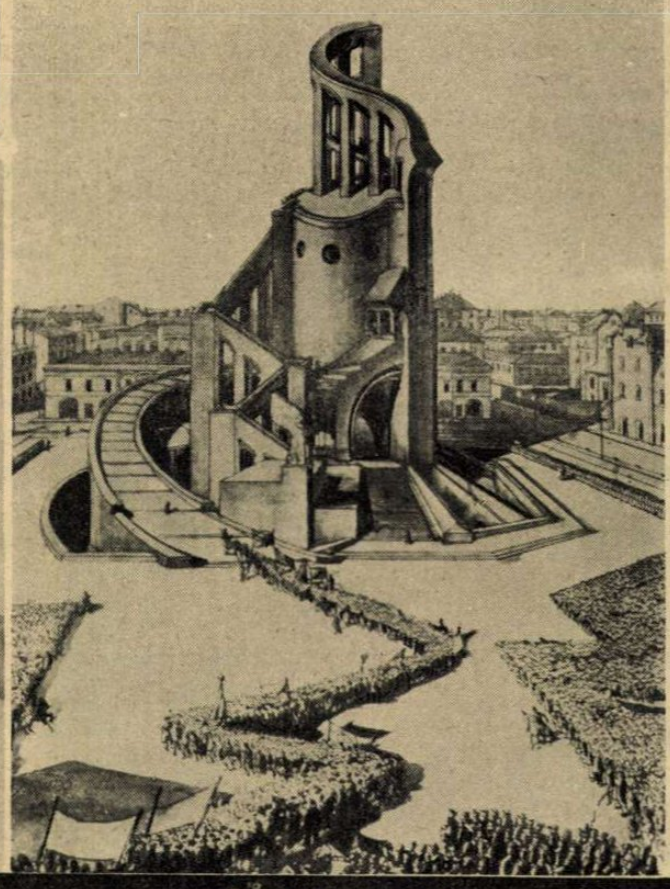

MÁR NEM ÉPÍTIK MEG!
A világháború zavaros utolsó esztendejében az angolok Bakuban 26 kommunistát a főtéren agyonlövettek. Emlékükre Sztalin ezt a tipikus emlékműformedvényt terveztette s már a munkálatok is megkezdődtek Bakuban a kivitelezéshez, amikor beütött az angol-szovjet szövetség. Az agyonlőtt elvtársak rosszuljártak. Emléküket elsöpri a plutokrata—vörös kőolajbarátság...

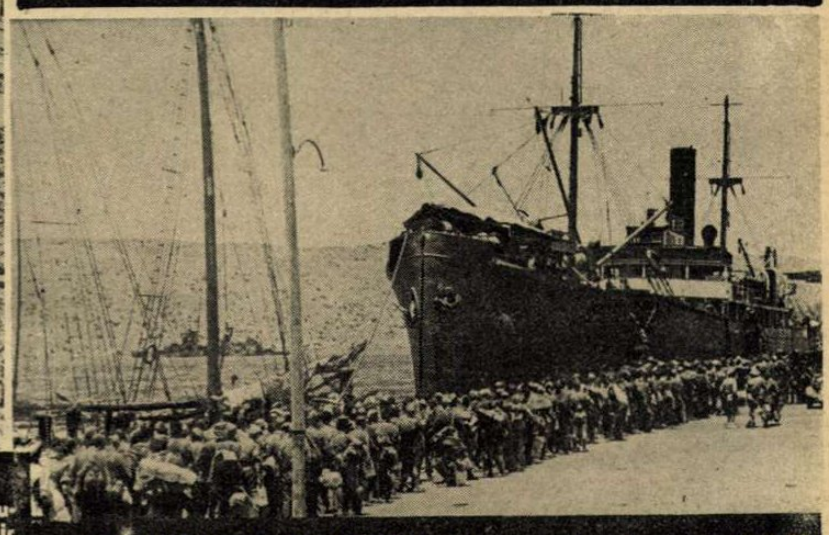

ANGOL FOGLYOK BEHAJÓZÁSA Kréta szigetén. A német gőzösök rendszeresen közlekednek a görög partok és Kréta között. Élelmiszert, fegyvert, katonát visznek és — visszafelé angol foglyokat hoznak... Pontosan két óra alatt hajóznak be 1000 angolt...

REPÜLŐ-TOBORZÁS AMERIKÁBAN.
Az Egyesült Államoknak sok új pilótára van szüksége. Szép lányokat állítanak a toborzás szolgálatába...

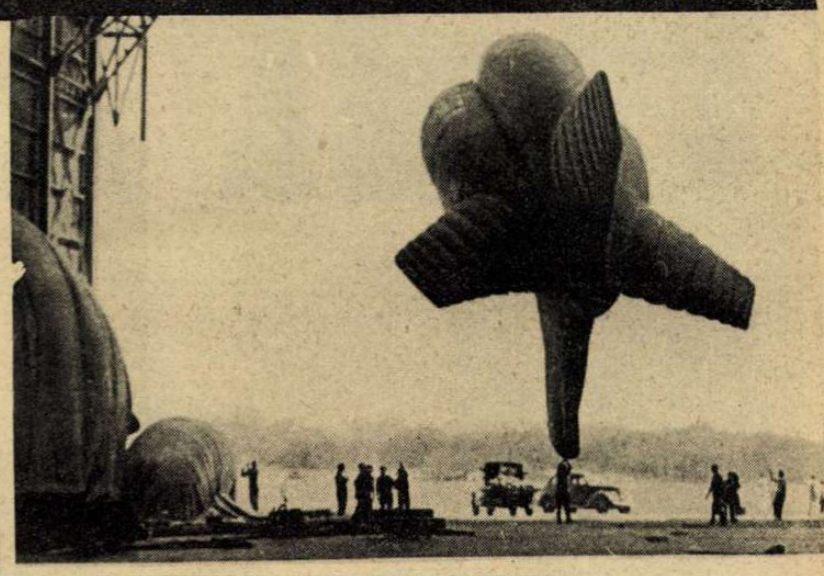

Az USA új zárólégömbjei, melyekkel most tartották meg az első gyakorlatokat.

A vilnai GHETTO ZSIDÓI között

MIKES FERENC eredeti fényképtanulmányai a MAGYAR FUTÁR számára

A NEGROID ZSIDÓ.
Lelőhelye az egész világ... Gyapjas haja, duzzadt ajkai, sajátos szemhéja és gömbölyüre dagadó arca közismert az összes foglalkozási rétegekben. Bankigazgatók, szerkesztők, forradalmárok, csempészek és mulatóhely tulajdonosok típusa, csak éppen a munkások közül hiányzik, ha teheti...

Litvánia legnagyobb zsidó negyede, a vilnai ghettó, a Baltikum meghódításával lekapcsolódott a szovjetbirodalom összezsugorodó testéről s elvesztette a nagy vörös városközpontokat, ahová az utolsó esztendőben legkitenyésztettebb fiait kirajozhatta, elfoglalni a zsidóság számára készséggel nyitvatartott szovjethelyeket. A nyugtalanabb és hatalomra sóvárgó zsidó ifjak már a litván uralom alatt is a kommunizmus eszméit terjesztették s tömegesen szöktek át Szovjetoroszországba, fajtestvéri szerencsét próbálni a jól betanult bolseviki jelszavakkal.

A vörös hadsereg kiverése után árnyék borult a ghettóra... A nép dühe a szovjeturalmat kiszolgáló zsidóság ellen fordult s drótsövény fonódott a ghettó köré, amelyen belül halkan piheg a politika s a hatalmi nagyratörés, a „kiválasztott nép" munkára fogott fiatalsága. **A ghettó mély és örök, mert a zsidóság agyában és faji titkaiban él.** Az elkülönülést a zsidóság szervezte meg minden országban; — furcsa, idegen várat épített magának lakóinak gyedéből, ahonnan csak pénzszerzésre járt ki a befogadó népek közé. **A ghettó megfogta építőjét s nem engedi el!**

Ez a törvény, amelyet az öröklés, a faji hovatartozás letörölhetetlenül belevésett az arcokba!

Páris, Berlin, London, New-York, Lisszabon, Budapest, Szaloniki, Máramarossziget, Ungvár vagy Kisvárda: — mindegy a hely, ha a ghettó népét figyeljük, mert mindenütt ezek a jellegzetes, soha át nem alakítható vilnai arcok néznek reánk örök idegenséggel, pajesszel vagy frissen borotváltan, hernyós kalappal vagy cilinderben. A vallás csak a lelket formálja át, de a testet soha! A zsidóság nem vallási szekta, hanem **rikoltóan kiütköző faj,** — keleti, távoli, keverhetetlen keverék, amely csak rontásra ékelődött be az európai népek sorába. Hiába kínálja magát, mert eljegyesedett a vérében, a hajában, szemeiben és testalkatában a keleti sivataggal, s amit adni tud, az csak az európai népek egészséges életösztönеinek és életrendjének megzavarása!

Ezek a vilnai arcok kísértenek a végső rendteremtésig minden nép, ország és nemzet fájdalmas, sötét, válságos óráiban...

A GHETTÓ GYONGYE.
Nem púpos, csak a tartása nyomorék. Sokezer éves kitermeltség, belső tenyészet degeneráltsága vésődött az arcra, a félig csukott szemekből kileselkedik a fáradt ragadozó, a lebiggyesztett szái ernyedt koravénségről tanuskodik...

LITVÁN ÉS ZSIDÓ LEÁNY.
Senkinek sem kell felírni, hogy melyik másik... Egyenes, őszinte tekintet a kis litván leányé; — nagy, fekete keleti szemekben bujkál a távolság s a racionális értelem...

Tipikus zsidó öregasszony, ruháján a sárga folttal. A barázdás arcon élesen kiütnek a faji vonások.

ZSIDÓ KERESKEDŐ.
Típusát Európa legkisebb falvaiban is azonnal megismerik. Mindent vesz és mindent elad. Más nem érdekli ebből a keserves világból...

ZSIDÓ CSALÁD.
A férfi nem nagyapa. Az elálló fülek faji bélyege az apát és a gyerekeket egyformán jellemzi. A gyerek testalkata, csontszerkezete, bőre, egész konstitúciója jellegzetesen zsidó.

vilnai ghettó szellemi vezetősége. A Talmud megszállottjai; a vendéglátó néphez szemernyi közük sincs s fajtestvéreiket a zsidó középkor babonáiban nevelik — szellemi kiskorúságra. Orr, fül, száj, — palesztinai görbületeket mutat...

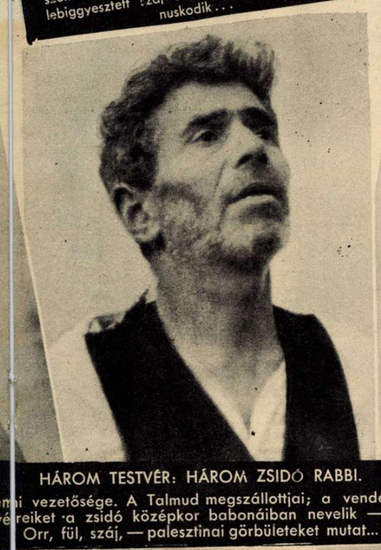

HÁROM TESTVÉR: HÁROM ZSIDÓ RABBI.

RABBINÖVENDÉK.
Konokul elmerül héber könyvébe s nem hajlandó felnézni. Arcéle, füle, fejalkata fajának megmintázására kiválóan alkalmas.

BÖCHER TANÍTÓ.
Rideg, rendíthetetlen, zártlelkű zsidó: Minden benne van a Talmudban... Faji vonásaira büszke, nem is hajlandó más népekhez leereszkedni. Palesztinába vágyik, ahonnan népe áldatlan bolyongó útjára elindult, megrontani a saját lelkét — és a másokét. Vilna már nem jó hely...

ALVILÁGI ZSIDÓ TÍPUS.
Szemöldök- és pofacsontjai erősek, szemei félreismerhetetlenül keleti ágyazásúak, szája négeres. Fuvaros volt, italmérő és kisuzsorás...

A BÖCHER.
Szűkhomlokú; nagy orr, nagy szái, nagy fül, sovány arc, lázas, bolyongó, nyugtalan szemek...

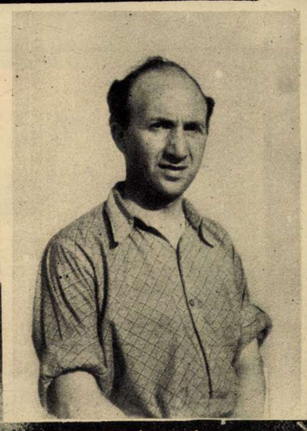

ZSIDÓ ÜGYVÉD.
A ritkahajúak alcsoportjából. Pillantásra felismerhető a jogcsavarás zugirodáinak éltető faitája. Meggazdagodott a szovjeturalom alatt...

A SPANYOL ZSIDÓ.
Sötét haja csak enyhén gyapjas. Füle általános. Orra hosszan lehajlik. Ridegen és kegyetlenül értelmes faita. A szovjeturalom alatt politikai biztos volt

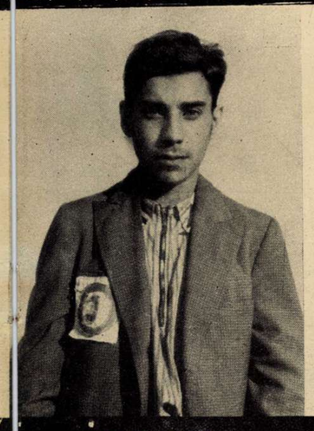

A FÉLVÉR ZSIDÓ
erős keleti beütéssel. Kétféle füle van!

AZ INTELLEKTUEL ZSIDÓ.
Ritkás haj, fáradt szemhéj, kissé görbe szái, egyébként rendes gyüjteménye a faji vonásoknak. Vállalkozó volt, minden megfogható szakmában...

TANÍTÓ A BÖCHER-ISKOLÁBAN.
Értelmes, hajszálhasogató zsidó, a pilpul mestere. Nemzedékeket nevelt a ghettó-logika irgalmatlan használatára a faj érdekében...

A Viborgskaja Storona, Leningrád névaparti iparnegyede.

A KÉT SZOVJET VIHARSAROK

Amikor még kivilágított szovjet-hadihajók parádéztak a leningrádi vizeken . . .

Remek légi felderítő felvétel az ostromlott Szentpétervárról.

A PÉTER-PÁL ERŐD LENINGRÁDBAN, A NÉVA PARTJÁN. Nedves börtöneiben tízezer-számra pusztultak el a szovjet által bebörtönözöttek.

A HÍRES NYEWSZKI PROSZPEKT. A régi orosz-világ büszkesége, álma s a szovjet érdemtelen öröksége.

A szovjet büszkesége, a „Kyrov" súlyos megsérülése előtt.

Leningrádi Néva-híd.

Fellobogózott szovjet-hadihajók a Néván, Leningrád előtt.

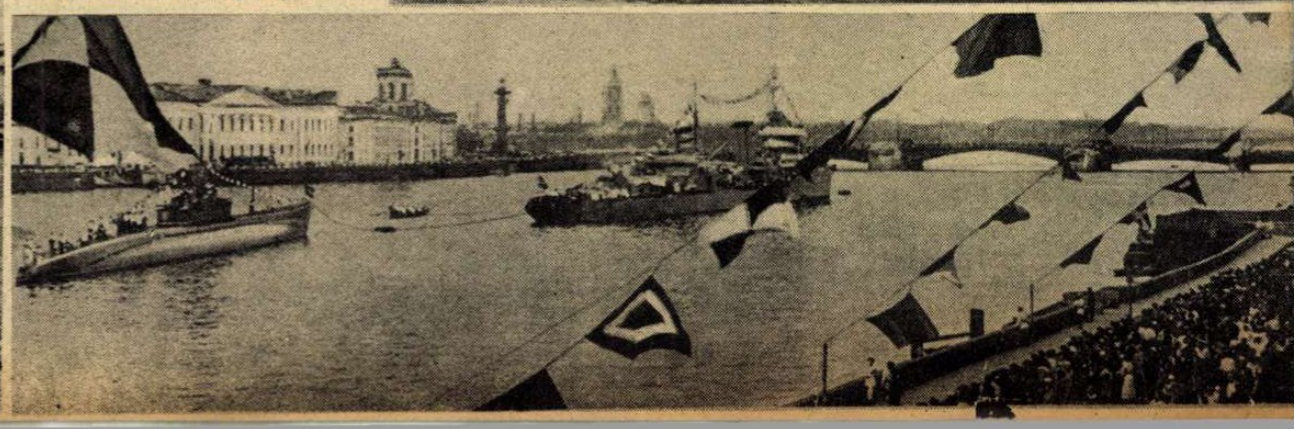

Odessza kikötője a Potemkin-lépcsőről nézve.

Az odesszai Opera.

LENINGRAD és ODESSZA

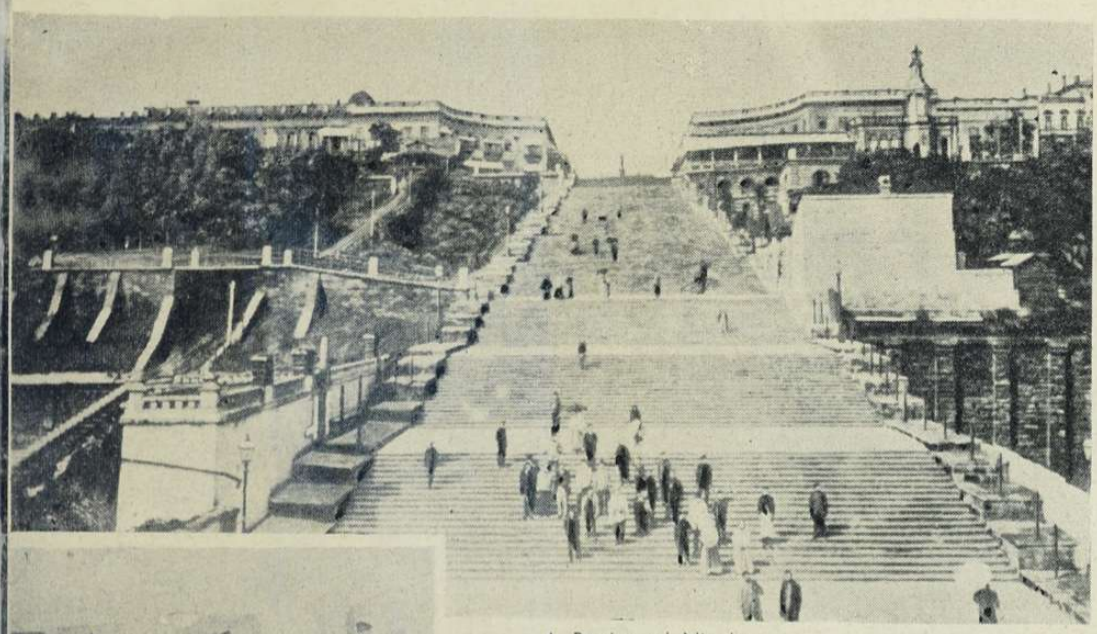

A Boulevard Nicolaus hatalmas lépcsőzete.

A Puskin-szobor Odesszában.

Az odesszai kenyérgyár tanácsterme.

A Preobrazsenszki-ulica Odesszában.

A Puskin-tér Odesszában.

Szovjet-propaganda Odessza utcáin.

ZUHOG A BOMBA ODESSZÁRA.

Ég a kikötő és a móló sok fontos pontja. A német stukák nem engedik meg az ostrom gyűrűbe szorított város kiürítését.

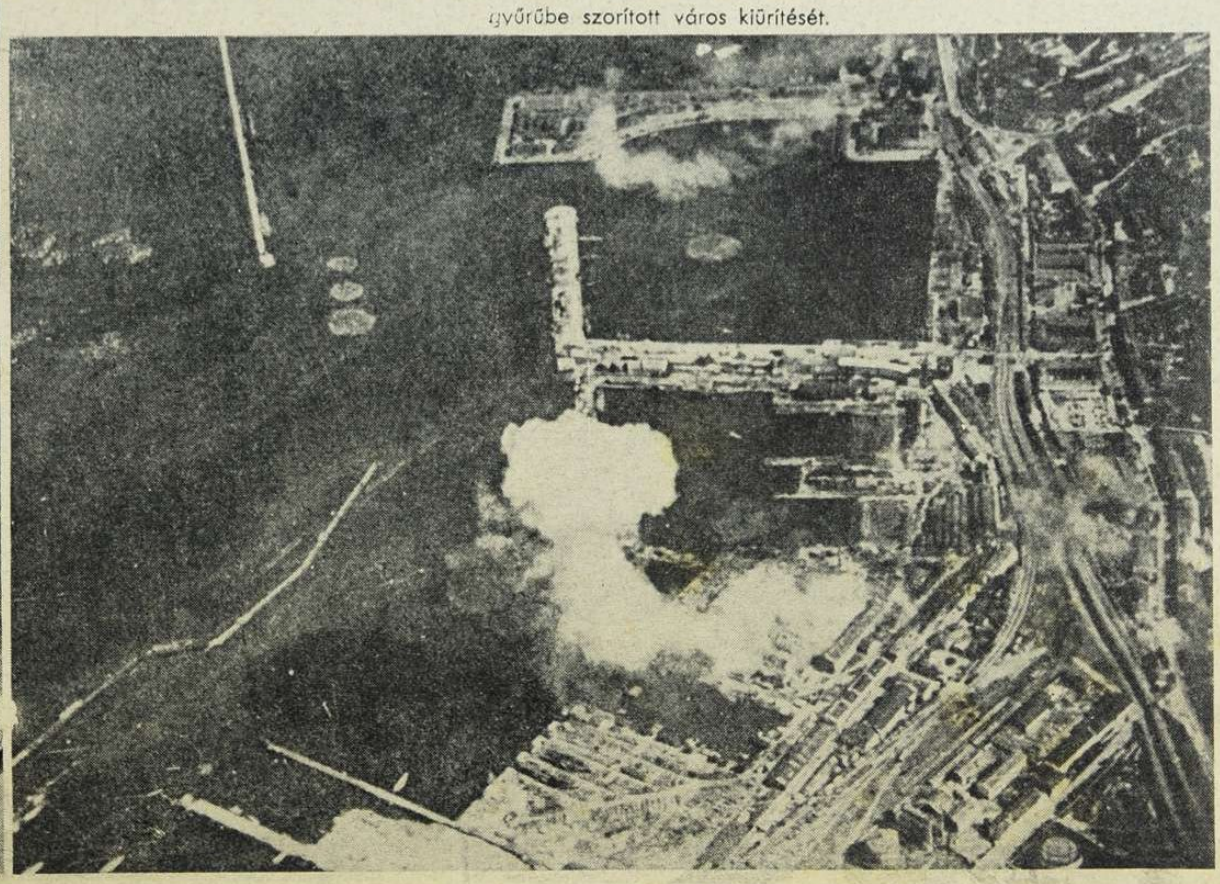

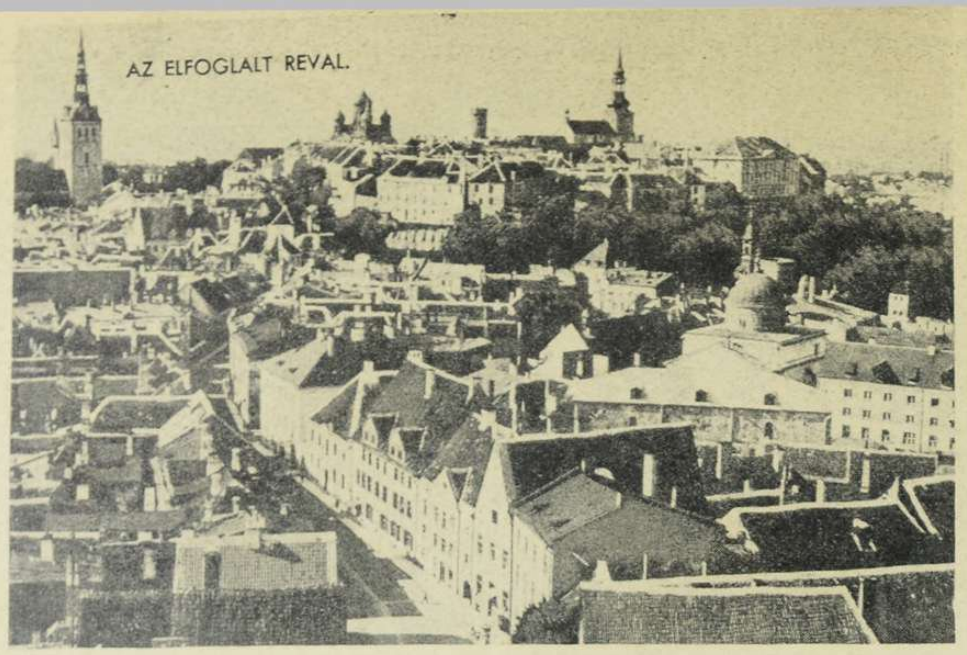

AZ ELFOGLALT REVAL.

A KÖRÜLZÁRT ODESSZA KIKÖTŐJE.

HADIJELENTÉSEK, CSATÁK

Az egész világsajtót a harmadik háborús esztendő foglalkoztatja. Az évforduló nehéz gondjai, a jövendő százféleképen megrajzolt képe s a vágyakkal alátestett jóslások háttérbe szorították a frontseményeket is. A részletek helyett *az egész* ragadja meg az emberiség figyelmét s felködlik mindenki előtt a nagy, döntő kérdés: — *mi lesz velünk?... Merre felé terjed még el a háború felszított tüze? Meddig tart a népek és birodalmak birkózása. Hogyan birja elviselni a világgazdaság gépezete a megsokasodott terheket? Mi lenne a következménye az egyes országok, nemzetek és néprétegek szempontjából az egyik, vagy a másik fél győzelmének?...* Az ilyen bölcselkedő cikkek ezreit ontotta szét az elmulott héten a világsajtó, természetesen a különböző irányzatok és érdekek szájize szerint megfogalmazott válaszokkal s hiába temetkezik el az ember a nyomtatott betűk rengetegébe, bizony nem lesz okosabb a homlokegyenest ellenkező jóslásoktól, mert a világtörténelmet mostanában nem tollal, hanem fegyverrel írják, szünetelen, éjjel-nappal megverekedett ádáz csatákban s minden elperdülő óra valamilyen irányba tovább görgeti az emberiség sorsát a sötétséggel rejtegetett jövendő felé...

A töméntelen írásban csak az a fontos, hogy *valóban minden értelmes, gondolkodó embert, — a tudást éppen úgy, mint a legszegényebb napszámost, — érdekli a háború!* Az egészséges ösztön súgja, hogy *itt már nincs félmegoldás!* A tűz és a víz ütközött meg, vége minden álarcos ámításnak s remélt kiegyenlítődésnek. Ez a legmegrendítőbb *vagy-vagy háború. Aki elesik, talán évszázadokig sem kel fel... Aki győz, felel a félvilág megszervezéséért, a hosszú béke, a munka és a haladás biztosításáért. Országok elsüllyedése, vagy feltámadása, a közös európai érvényesülés, vagy a koldusbotra-pusztulás pereg a véres kockán. Vagy ez, — vagy az!... A középutat szétrombolta a háborús vihar, Választania kell mindenkinek világosan, félreérthetetlenül, férfias becsülettel, de senki sem választhat gyáva spekulálással valami nem létező harmadik tábort csak azért, hogy felelőssége alól kibujhasson. Csak két tábor van! A baloldalon Churchill és Sztalin, — jobboldalon, — a mienken, — Hitler és Mussolini; mindkét tábor mögött szövetségesek, országok, fajták és világszervezeti célok állanak.*

A háborús hét

az óriási erőfeszítések jegyében zajlott le. Nem a harc szünetel, hanem a jelentés... Többször megértük már a háború folyamán az olyan időszakokat, amikor a német hadvezetőség jelentése csak néhány szóban, a hadműveletek sikeres folytatásáról számol be s könnyen érthető okok miatt a végeredményt csak később közölte. A *szórványos és őszintétlen részletjelentésekből kétségtelenül kiderül, hogy rendkívül súlyos, kemény, elkeseredett, lépésről-lépésre haladó támadások és ellentámadások gyilkos ereje nehezedik a keleti arcvonalra.* A szovjet minden erejét megfeszíti a védekezésben, új és új csapatokat dob az első vonalba, felemészti a tartalékhadosztályokat, mozgósítja a polgári lakosságot s harcba veti már a távol keleti hadsereg felszerelését is, *anélkül, hogy a tervszerű német hadműveletek szívós végrehajtását meg tudná akadályozni.*

Az arcvonal déli szakaszán Budennij seregének zöme, mindenáron megpróbálta az átkelést a Dnyeper nyugati partjára, de minden támadás véresen összeomlott a szövetségesek tüzében. *A Dnyeperen 9 nap alatt 40 szovjet ágyúnaszád és őrnaszád pusztult el s hiábavaló volt, a megmérhetetlen anyag és emberáldozat a visszatérés erőszakolásában.* Budennij kétségbeesett támadása azonban érthető. Nyugatukrajna elfoglalása kicsavarta a szovjet kezéből a híres *„Dnyeperkombinat"* tüneményes gazdasági erejét. A Dnyeperkombinat a Szovjetunió legnagyobb hadiipari egyesített telepe volt s *„a vörös hadsereg jobbkarja"*, — ahogy nevezték. A trösztösített szovjetiparnak 5 főpontja volt a Dnyeper mindkét partján, sűrű vasúthálózattal összekötve:

1. *Krivoj Rog*, a 90 km. hosszú és 2—6 km. széles gazdag vasércterület, amely a szovjet vastermelésének *61 százalékát szolgáltatta* s még ma is 800 millió tonna dús vasércet tartalmaz...

2. *Nikopol*, a legnagyobb szovjet *mangánérctelep*, az acélgyártás nélkülözhetetlen anyagának forrása.

3. *Dnyepropetrovszk*, az 500,000 lelket számláló, elfoglalt iparváros, a hadiipar kulcspontja.

4. *Dnyeprozsersinszk*, 150,000 főnyi lakossággal és nélkülözhetetlen ipartelepekkel.

5. *Szaporoshje*, 300,000 lélekkel, az elektromos centrálék főhelye *Krivoj Rog* és *Nikopol* számára is; repülőgépmotorgyára és aluminiumgyára a legnagyobb a szovjet területén. Ez a terület volt a szovjetipar vas, acél, gép és hadfelszerelési műhelye s ha hozzávesszük még az elesett *Nikolajevet*, ahol a *hajóépítési központ* került a nagy ellenfél kezébe, akkor megértjük, hogy miért áldoz fel Budennij 100,000 életet félőrült rohamokra, hogy a Dnyeper nyugati partjára visszatérhessen... *A szovjet 193 cukorgyáráról is 105 az elfoglalt ukrán területeken fekszik (15 az északon elvesztett területeken) — hogy ne is beszéljünk a gabonatermelés súlyos veszteségeiről.*

A Dnyeper balpartjára szorított szovjet hadsereg *Kievtől délre* is ellentámadást kísérelt meg egy német hadosztály állásai ellen, erős páncélos fedezettel, de a heves ütközetben 1200 fogoly, 9 nagy harcikocsi és 14 repülőgép elvesztése után újra visszahúzódott.

A német légierő rendkívüli sűrűséggel bombázta ezen az arcvonalon a *Konotop—Kurszki* és a *Poltava—Kharkovi* vasútvonalakat s a körülzárt Odesszát, ahol a kikötőben 4 nagy csapatszállító gőzöst, 17,000 tonnát pusztítottak el.

A REVALI KIKÖTŐ
nagy temetője a szovjet hajóhadának.

A magyar csapatok

vitéz harcokban vették ki részüket a közös eredményből. Az utóvédharcokban 150 foglyot ejtettek, 1 kompot és több vizi járművet elfoglaltak s meghiúsítottak több komoly ellenséges vállalkozást. Birtokba vettek honvédeink egy fontos támaszpontot s visszaverték a megindított ellentámadást. Tüzérségünk többször megakadályozta az orosz rohamokat s légvédelmünk a befutott jelentések szerint 9 szovjet bombázó és vadászgépet pusztított el. *Egy magyar osztagot polgári ruhás, megadást színlelő szovjetcsapat támadott meg. A honvédek ezt az orvul támadó bandát teljesen megsemmisítették.* A hadijelentések kiemelték *Szathmáry József* tűzmester, *Olajos Mihály, Balogh Albert* és *Postmajer Márton* szakaszvezetők hősiségét a közelharcokban. *Neveiket büszkén jegyezzük fel a nemzet legjobbjai közé...*

A középső arcvonalon

Gomeltől keletre a szovjet és az angol híradások szerint is igen veszélyes új harcokra számít a vörös hadsereg vezetősége. Az előrenyomuló német csapatok először *az erdős és mocsárba ázott, elképzelhetetlenül rossz és nehéz terepen* 2500 foglyot, 9 ágyút, 3 páncélost és számolatlan hadianyagot zsákmányoltak, majd *bekerítették a 108. szovjet páncélos hadosztályt s teljesen megsemmisítettek.* A 293. szovjet lövészhadosztály kétségbeesett oldaltámadással próbálta megállítani a németeket s áldatlan kísérletezésébe belepusztult. A német eredmény 5000 fogoly és 37 ágyú. Újabb és újabb páncélos kötelékeket indított harcba a szovjet, amelyek közül *csak egyetlen német hadosztály szakaszán 62 harcikocsijuk gyulladt ki. Ezekben a nehéz ütközetekben, Gomeltől délre és délkeletre olyan mélyen előnyomultak a német csapatok, hogy hadműveleti hatásuk már a kievi térben is érezhető.* A középső szakaszon *Kursk—Orel és Tula* vasútvonalait rombolja kitartóan a német légierő s megakadályozza a tervszerű csapatösszevonásokat.

A NAGY TÜZ ÉS A KICSI.
A nehéz harcban legyőzött szovjeterőd körül, lángoló tüzek fényénél, cigarettára gyujtanak a fáradt harcosok...

NÉMET VÁROSOKAT AKART BOMBÁZNI...
Lángbaborult szovjet-bombázó a német határ közelében.

ÉS UJ FORDULATOK

Irta: Rajniss Ferenc

Az északi hadszintéren

szívós és vad terrorral biztosított a szovjet ellenállás.. *Szmolenszktól északra, Velikije Luki felől, Moszkva ellen irányuló új támadás van kialakulóban. Luga körül harcra kényszerített nagyobb szovjetegységek semmisültek meg.* A német hadsereg az egész északi arcvonalon erős tábori állások áttörésével halad előre. *Reval* vidékét megtisztították a szétszórt szovjetcsapatoktól, *Esztónia véglegesen felszabadult a vörös járom alól.* A tengerparton 74,000 tonna szovjethajó süllyedt el s a *Ösel* és *Dagö* sziget kikötőiben tovább bombázzák a menekülő szovjet flottát. *A leningrádi térben* tervszerűen folyik az előnyomulás a nyugati, déli és délnyugati szárnyon. *A várost már lövi a nehéz tüzérség.* Leningrádban kihirdették az ostromállapotot, bezárták a *Putilov-műveket* s a munkásokat a frontra vezényelték. *A szovjetcsapatok aknazárak mögé húzódnak s az úttestekbe is nehéz tengeri aknákat süllyesztenek be.*

A német haderő gyorshadosztálya a német légihaderő harci kötelékeitől kiválóan támogatva, széles arcvonalon elérték a Névát Leningradtól keletre és rohammal elfoglalták a Ladoga-tónál Schlüsselburg városát. Ezzel a német-finn gyűrű Leningrad körül bezárult és a város minden szárazföldi összeköttetéstől el van vágva.

Voroszilov visszavonult a leningrádi övezetbe, de a szovjet hangoztatja, hogy az ostromolt várostól nyugatra és délre tüzérséggel bőségesen ellátott tartalék seregek várják a támadási parancsot. Hogy milyen lehet a parancs, azt a *finnek által elfogott szovjet fővezérségi utasítás rikítóan jellemzi. „Mindenkit aki meghátrál, le kell lőni"* — rendeli az utasítás, — *s hozzátartozóit is mint árulókat kell kezelni... A politikai megbizottak a tisztekre is vigyázzanak, hogy jelvényeiket le ne tépjék s meg ne adják magukat. A katona kötelessége felszólítani felettesét, hogy törjön ki a bekerítő gyűrűből...*" Nyilvánvaló, hogy a szovjetkatona csak két halál között választhat, bármilyen ésszerűtlen is az ellenállás

A finn hadsereg valóságos csodákat művel! A karéliai földszoroson elérték a gyorsan mozgó csapatok a régi országhatárt, de *Mannerheim* ünnepélyes napiparancsa szerint, *„még nem jött el az ideje, felcserélni a kardot az ekevassal!...* A finn repülők a murmanszki vasútvonalat bombázzák, pályaudvarokat és vonatokat rombolnak szét. A viipuri győzelemtől lelkes sereg, a *Ladoga és az Onega tó között páratlan lendülettel előretört a Svir folyóig, megszakította a murmanszki vasútvonalat és elzárta a leningrádi csatornát. A finn haditett nagy mértékben hozzájárult Leningrád ostromának gyors sikeréhez...*

A szovjet az elmúlt héten több mint 350 repülőgépet vesztett el. Nem sokáig tarthat már az állomány...

Mi az ellenállás titka?

Egyedül a véreskezű, az Európában érthetetlen ázsiai terror! Huszonöt esztendő alatt valóban kigyúrt a moszkvai vezetőség a maga használatára a leningrádi övezetbe, de a szovjet hangoztatja, hogy az ostromolt várostól nyugatra és délre tüzérségel bőségesen ellátott tartalék seregek várják a támadási parancsot. Hogy milyen lehet a parancs, azt a *finnek által elfogott szovjet fővezérségi utasítás rikítóan jellemzi. „Mindenkit aki meghátrál, le kell lőni"* — rendeli az utasítás, — *s hozzátartozóit is mint árulókat kell kezelni... A politikai megbizottak a tisztekre is vigyázzanak, hogy jelvényeiket le ne tépjék s meg ne adják magukat. A katona kötelessége felszólítani felettesét, hogy törjön ki a bekerítő gyűrűből...*" Nyilvánvaló, hogy a szovjetkatona csak két halál között választhat, bármilyen ésszerűtlen is az ellenállás

egy *„szovjetnépet"* a rettegésből s a reménytelen koldussorsból és ez a nép már nem is tudja elhinni, hogy a gyilkos kezektől megszabadulhat. Huszonöt év gyötrelmes kínszenvedése arra tanította, *hogy nincs menekülés. Hiszen halott mindenki, aki megpróbálta! Hiszen túszokat szedtek minden faluból s ha mocanni mert a nép, agyonlőtték őket. Szomorú legendák keringenek a pusztákon az elvérzettekről. Nincs menekülés! — ez a riadt kétségbeesés dobol a szivekben...*

Kisenev egyik pincéjében most fedeztek fel 60 holttestet, elásva a homokban. Ott volt írásban a halálos ítéletük is, 5 napos fellebbezési záradékkal, de az ítélet napján már agyonlőtték őket... *A gyilkosság, az állati emberpusztitás szerves része lett az uralmi rendszernek s ettől a megszokott módszertől a szovjet a háborúban sem tért el, sem a maga emberanyaga, sem az ellenfél kedvéért.*

A német hadvezetőség kezében olyan okmányok, jegyzőkönyvek és vallomások halmozódnak, amelyek a szovjetvezetőség megsemmisítését az emberi kultúra kötelességévé teszik!

Kétségbevonhatatlan bizonyítékok igazolják, hogy:

1941 július 6-án, *Mitkiska* mocsaraiban szovjetparancsra 14 német sebesült katonát, hátrakötözött kezekkel, holtrakínozva elástak a szovjet hadsereg katonái;

1941 június 26-án *Bialisztoknál* 19 német katonát halálravertek. Egy német hadnagy csizmáját, harisnyáját is ellopták, fülét levágták s szuronydöfésekkel megölték;

1941 június 30-án a *Rowno—lucki úton*, német katonák szovjetfogságba kerültek. A sebesülteket azonnal agyonlőtték. A többit egy csomóba hajtották s egy szovjettiszt hosszabb vad beszéd után

Rakodó pályaudvar pusztulása a leningrádi körzetben.
A légi támadások megbénítják a forgalmat véglegesen.

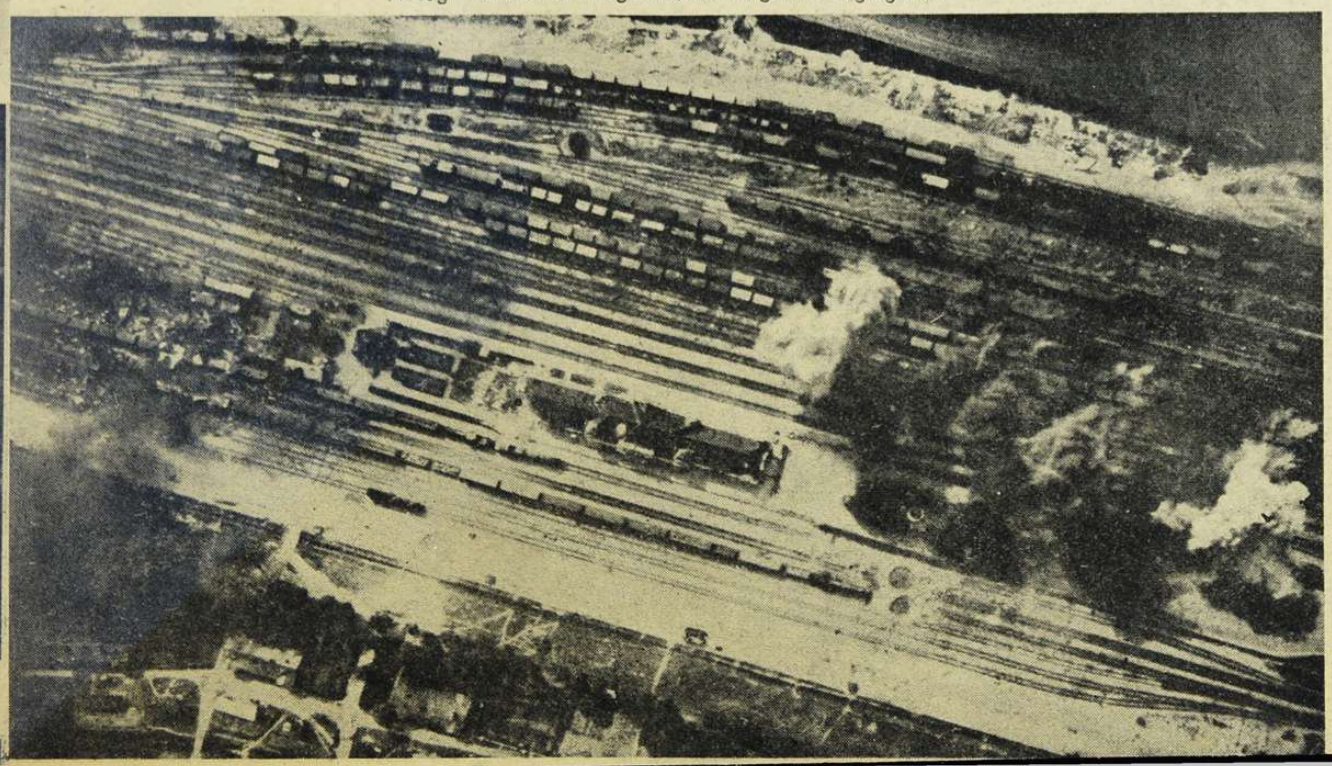

KATONAHUMOR. A finn partok és Németország között közlekedő csapatszállító hajó fedélzeti rajza Churchillről...

Viipuri parancsnoka megköszöni a hadseregnek hősi és eredményes harcát.

A FELSZABADÍTOTT VIIPURIBAN.
Oesch finn tábornok fogadja a díszszemlére felvonuló csapatok tisztelgését.

SUOMI FELEJTHETETLEN NAPJA.
Az 1940 március 14-én bevont finn zászló felrepül újra a viipuri kastély tornyára. A szovjetrablást megszüntette a hősi áldozatkészség s a harcos hazaszeretet.

Finn katonák a híres viipuri kastély előtt. Köröskörül a nehéz harc nyomai...

három németet agyonlőtt s erre megkezdődött a mészárlás... Nehány elmenekült katona vezette később a helyszinre az előretörő német csapatokat, ahol 100 holttestet találtak;

1941 június 28-án Stolpce—Baranovice útján 8 német sebesültszállító kocsi haladt vöröskeresztes jelzéssel és zászlóval. Szovjetkatonák feltartóztatták az oszlopot s géppuskával és kézigránáttal felgyujtották a kocsikat. A sebesültek bennt égtek, csak egy szakaszvezető és egy sebesült menekült meg a búzaföldeken át;

1941 július 4-én Stamerienonál egy elfogott sebesült német őrvezetőt borzalmasan megkínoztak, megcsonkítottak s azután puskatussal agyonütötték;

1941. augusztus 15-én, Ljubjanka mellett német sebesült katonák szovjet fogságba kerültek, de társaik látták az eseményt s egy osztag rövid, heves harc után megmentette őket. Akkor már 8 sebesültet kivégeztek s az elfogott szovjetfőhadnagy eskü alatt vallotta, hogy *Majszki* őrnagy, a 626. szovjet lövészezred parancsnoka rendelte el vadállati kivégzésüket. Egy német előnyomulásban elfogott sebesült altisztnek *levágták a kezét*, mire a felszabadító csapat a helyszinre ért s *Broniszlav Laguzka*, a 235. szovjet lövészezred tisztje elismerte, hogy a politikai biztostól parancsot kaptak *a rendszeres mészárlásra*...

Evvel az ördögi rendszerrel viaskodik Európa, ezt a velejéig romlott szavjet-uralmat fogadta

Anglia hangosan dicsért szövetségesének s ezért az orgyilkos bandáért rajong Amerika elzsidósodott sajtója! Hisztérikus mámorral ünneplik a kommunizmust, a plutokraták gyujtják a tűzet maguk alatt s előkelő angol és amerikai nőszövetségek üdvözlik sürgönyben *„asszonytestvéreiket"*, akik a front mögött, lesből rálövöldöznek a német katonákra. *Bizony megérett a világ a tisztulás fergetegére!*

Anglia csak veszíthet

A háború első két esztendejében Anglia kereskedelmi hajóhadából *13 millió tonna hajóteret süly*lyesztettek el a németek. A veszteség egy negyedét a légi erő, háromnegyedét a tengerészet, elsősorban a tengeralattjáró flotta okozta... *Augusztus havában 537.000 tonna volt az angol veszteség* s a szeptember első hetében végrehajtott német támadások azt mutatják, hogy ebben a hónapban sem csökken Anglia áldozata a botorul megüzent háborúért.

Az elmult héten 99 angol repülőgép pusztult el légi harcokban és 33 bombázó a német birodalom fölött. A polgári negyedek bombázását Anglia

Sebesültszállítás a felderítő gépen.

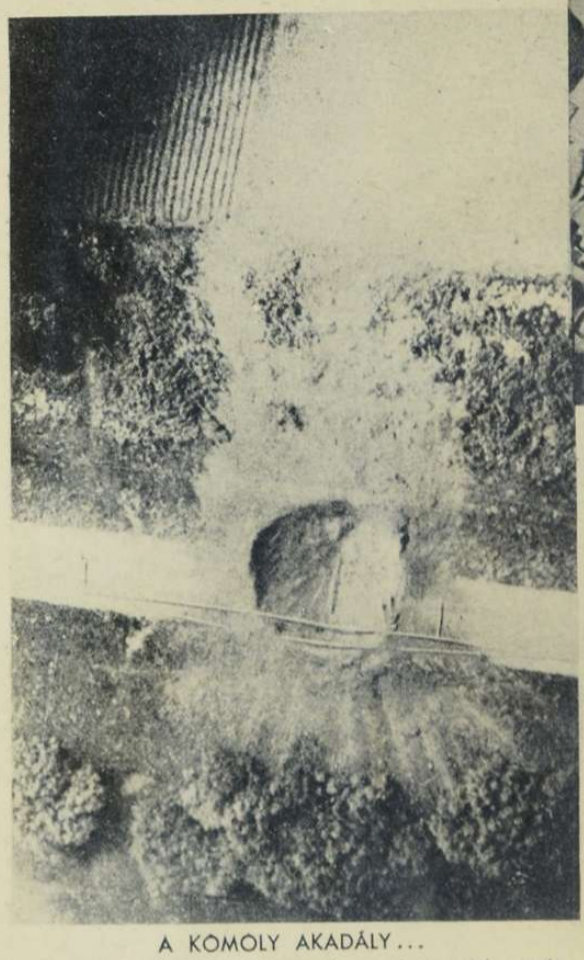

A KÖMÖLY AKADÁLY...
A légi bomba hatalmas tölcsére a leningrádi vasútvonalon.

GÉPPUSKA A HÁZTETŐN.
A rozoga szovjetházikó szalmafedelén várja egy kis német osztag a vörös támadást.

TŰZ A SAJÁT CSAPATRA.

A szovjettüzérség válogatatlanul lövi a leningrádi erdőket, ahol az egymás ellen küzdő csapatok arcvonalai gyorsan változnak. Képünkön, közvetlenül a német osztag rohama előtt, egy vaktában sikeres találat felrobbantja a szovjetállást. A roham elmaradt...

A HÉT LEGÉRDEKESEBB KÉPE.

Barlangba menekült angol katonát fog el az olasz járőr...

kezdte meg s Németország hosszú ideig csak figyelmeztette az angol kormányt a következményekre, anélkül, hogy az esztelen pusztítást megtorolta volna. A fölöslegesen elmérgesített helyzet mérlege Anglia súlyos károsodását bizonyítja. Az első két évben a légi bombázások következtében meghalt Angliában 41.900 ember és 52.598 megsebesült, — Németországban meghalt 3853 ember és 9454 sebesült meg. *Ezt az arányszámot nem volt érdemes kiharcolni.*

Németország légitámadásai megélénkültek s most már az angol katonai szakértők is beismerik, hogy a légi harcokban Anglia vesztesége aránytalanul nagy. Az angol szigetország katonai pontjainak, továbbá Szueznek, Tobruknak és Alexandriának súlyos bombázását hatalmas olasz támadások egészítették ki a hét folyamán *Málta és Tobruk ellen.* Keletafrikában hősiesen küzdenek az olaszok s fényesen visszavernek minden angol támadást.

A diplomáciai frontokon élénk a gyűlölettevékenység. Amerikában a zsidó sajtó háborúra izgat a *Greer-romboló* állítólagos megtámadása miatt. *Thailand*-ban fokozódik az angol nyomás. *Japán* bekerítése el sem titkolt szándék. *Iránban* a szovjet akasztat és lövet s a rémuralom a régi minta szerint berendezkedik. *Törökország* körül még mindig nem ültek el a szenvedély felkavart hullámai s határainak biztonságát a keleti szakaszon már szovjetcsapatok fenyegetik. Nem mindenfelé ilyen irgalmatlan a vörös uralom. Londonban létrejött a diplomáciai megegyezés Majszki követ és Benes Eduárd között: a szovjetunió elismeri a régi Csehszlovákiát s Benes követet küld Moszkvába, nem létező államának hivatalos képviseletére... *A pánszláv—zsidó—kommunista világegyesülés terve sohasem volt álom s létalapját csak most zúzza széjjel a tengelyhatalmak erős fegyvere!*

CSENDÉLET A SZUDA-ÖBÖLBEN.

Biztonságos magányban olvassa és élvezi a német katona a hazulról kapott levelet a görög sziget parti hullámain. Furcsa csónakja egy lelőtt nagy angol bombázó gumikereke...

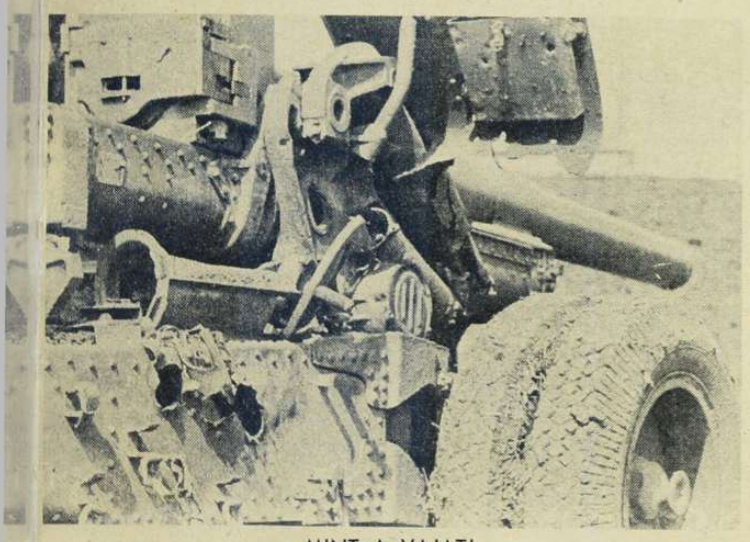

MINT A VAJAT!

Úgy vágja át a páncéltörő lövedéke a szovjetágyú páncélját...

ANGOL HAJÓTOROTTEK,

akiket egy német tengeralattjáró szedett fel a felborult csónakról. Szaporodnak erősen a néger matrózok Albion hajózásában, de ez nem a demokrata egyenjogúság vívmánya...

ELFOGOTT NŐI SZOVJETKATONA,

aki fegyverrel teljesített szolgálatot.

A MOSZKVAI VASÚTVONALON. Tüzérségi tűz állított meg három jól megrakott szovjet-vonatot. Harcikocsikat, lőszert, értékes hadianyagot szállítottak. A német gyalogság már a sínek között száll harcba sikeresen, az erős vonatkísérettel.

HONVÉDEINK HARCA ÉS DICSŐSÉGE

vitéz Szombathelyi Ferenc altábornagy
a m. kir. honvéd vezérkar új főnöke.

Kedves vitéz Szombathelyi altábornagy!
Jelenlegi szolgálati állása alól való felmentése mellett kinevezem Önt a magyar királyi Honvéd Vezérkar Főnökévé.
Kelt Gödöllőn, 1941. évi szeptember hó 6. napján.
HORTHY s. k.
(Rendelet száma 61.831/eln. 3/e —1941. évi szeptember hó 6-án.)
Vitéz BARTHA s. k.

A magyar páncélosok vitéz parancsnoka megbeszéli a helyzetet a német tisztekkel.

Az előnyomulási terv megbeszélése Ukrajnában.

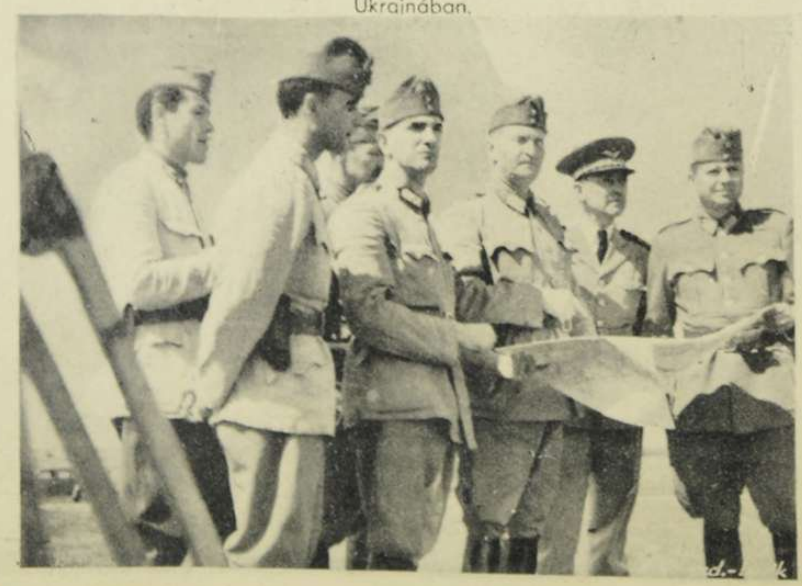

A szovjetfront kitüntetett hősei

A Kormányzó Úr a szovjet elleni hadműveletek alkalmából a következőkben felsoroltak részére a megjelölt hadikitüntetéseket adományozni méltóztatott:

a Magyar Érdemrend Tisztikeresztjét hadidíszítménnyel és kardokkal: a hősi halált halt **Füszfás Frigyes** századosnak;

a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét hadiszalagon a kardokkal: **Benda Antal** ezredesnek, vitéz nemes ditrói **Orosz Béla** alezredesnek, vitéz **Keményfy Zoltán** és **Horváth Zoltán I.** alezredeseknek, **Örményi Zoltán,** vitéz **Kárpáthy Tibor** és **Farkas Tibor I.** századosoknak, a hősi halált halt **Pótor András** hadnagynak.

Egyben elrendelni méltóztatott, hogy ugyanezen alkalomból dicsérő elismerése a hadiszalag és a kardok egyidejű adományozása mellett újólag tudtul adassék: **Pottyondy László** főhadnagynak.

Dicsérő elismerése a hadiszalag és a kardok egyidejű adományozása mellett tudtul adassék: **Zádor Endre** és vitéz nemes nemespodhrágyi **Podhradszky Andor** alezredeseknek, **Máthé Jenő** őrnagynak, **Pongrác József,** lovag kapellenfeldi **Leidl Pál, Vitán Béla, Csurik Endre, Liptay-Wágner Tibor, Guiden György,** vitéz **Szobránczy Aladár, Esze Jenő, Tar László, Somorjai József** századosoknak, dr. vitéz **Rémy Gyula** orvos-századosnak, **Barthó László, Thomka István, Bobula Ferenc, Avar József** és **László Domonkos** főhadnagyoknak, dr. **Blieszner Pál** orvos-főhadnagynak, **Joanelli Tibor, Bauer Károly,** vitéz **Hunfalvay Elemér II., Irányi Pál,** vitéz **Vámos Győző,** nemes **Suhay Imre, Dorsan Alfonz, Kömlődy Imre, Nagy Kornél** és **Dévényi Ferenc** hadnagyoknak, **Pauer György** és **Toronyi Gyula** psz. hadnagyoknak, **Fischer Ferenc, Katona Demeter** és **Balogh Sándor** tart. hadnagyoknak, **Tasnády Gyula** és **Harnóczy György** tsz. zászlósoknak, **Schweickhardt Gyula** psz. zászlósnak, dr. **Hargitay László, Hargitai Jenő,** dr. **Keresztes György** és dr. **Woynarovich Elek** tart. zászlósoknak.

Dicsérő elismerése a hadiszalag és kardok egyidejű adományozása mellett újólag tudtul adassék: nemes **Szabó Károly** és **Mátyássy Miklós** századosoknak.

Dicsérő elismerése a hadiszalag és kardok egyidejű adományozása mellett tudtul adassék: nemes megyesi **Schwartz Miklós** alezredesnek, **Burián Béla** őrnagynak, **Simon László III.** vezérkari századosnak, vitéz báró szentmiklósi és óvári **Pongrácz Géza,** nemes nagy-iványi **Fekete György, Fölnagy Miklós, Nagy Kámán II.** és nemes **Fülöp István** századosoknak, **Bölöny Béla, Lengyel Ferenc II.** és **Pál Imre** főhadnagyoknak, **Zentai Ferenc, Kiss Károly, Szabó József,** lovag kőmáli **Flandorffer Tamás** és **Gencsy Tibor** hadnagyoknak, **Barabás Géza** psz. hadnagynak, dr. **Nagymáté József** és gróf **Orssich Nándor** tart. zászlósoknak.

Dicsérő elismerése a hadiszalag egyidejű adományozása mellett tudtul adassék: **Várkonyi László** vezérkari századosnak.

Dicsérő elismerése a hadiszalag és a kardok egyidejű adományozása mellett tudtul adassék: **Bárdió Sándor,** nemes **Buday Tibor** és nemes csabacsüdi **Dókus István** századosoknak, **Kayser Gyula II.** főhadnagynak, vitéz **Hunkár Mihály** tart. hadnagynak, továbbá **Szekeres Mihály** tsz. zászlósnak.

Kitüntetés délvidéki hősihalottaknak

A Kormányzó Úr a Délvidék visszafoglalása alkalmából az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartásáért adományozni méltóztatott a magyar nagy ezüst vitézségi érmet a hősi halált halt: **Kósa László** c. főtüzérnek, **Lencsés József** és **Imre Balázs** tüzéreknek.

Légelhárítás szovjet földön.

Gyalogságunk előnyomulása egy szovjet falu határában.

Elesett szovjet katona.

Harcképtelenné tett szovjet óriástank. Az ajtóban a szerelő holtteste.

A HÉT TÉRKÉPEI

A megfenyegetett Törökország

A Földközi-tenger partjától a Fekete-tengerig, Törökország hosszú határvonalán, — Szíria, Irak, Irán és a Szovjetunió területén, — hatalmas csapatösszevonások veszélyeztetik Atatürk népének és országának függetlenségét. A szövetséges és egyesült szovjet-angol haderőknek útjában áll a szabad Törökország s veszedelmesen tombol az „idegháború", belesodorni az ankarai kormányt a háború viharába. Térképeink Törökországot s **elhelyezkedését a közelkeleti térben** szemléltetően ábrázolják az Indiai-óceán, a Dardanellák és a Fekete-tenger között s a gondos térképolvasás feltárja az óriási előnyöket is, amelyeknek megszerzését Anglia Törökország megfélemlítésétől reméli . . .

— *Nem arra hé! Az ellenség az ellenkező irányban van!*
— *Tudom, tudom, csak cselvetéshez folyamodok.*

AZ AMERIKAI STRANDON

— *«Képzeld, a németek elfoglalták Revalt!»*
— *«Szóval tényleg itt vannak már Délamerikában!...»*

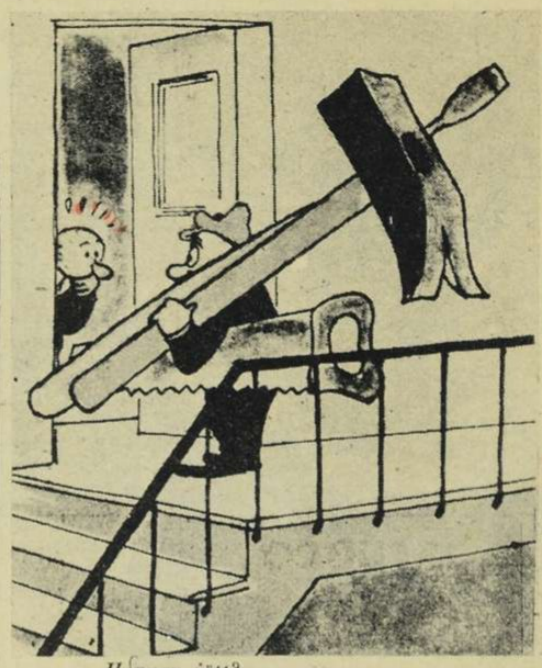

— *Honnan jött?*
— *A rádiót jöttem megjavítani...!*

„ÖRÖKKÉ A TIED..."

Szem nem maradt szárazan...

MEGNYUGTATÓ

— *... és mi lesz, ha nem nyílik ki az ejtőernyő?...*
— *Visszaküldjük a gyárnak...*

AZ ÚJ DEMOKRATA VILÁG.

Churchill betanítja az Internacionálét...

— *Hogy kerül a malac a gépkocsira?*
— *Alázatosan jelentem, felkéredzkedett...*

— *«Halló! Sztalin elvtárs? Átvettem a parancsnokságot, mint politikai biztos a 12. hadosztálynál... Kérek postafordultával egy új tábornokot és két ezredparancsnokot...»*

(Lustige Blätter.)

RÉGI MAGYAR VILÁG

Száz év előtt ilyenfajta izgató hírek jelentek meg a hazai lapokban:

«Jelenleg mintegy 40 ezer orosz katona tanyáz a Bug, Dnister és Prut mellékén, legnagyobb része Chotin s Mohilew mellett lévén összpontositva. Az odesszai kikötőben pedig Sebastopolból egy orosz hajócsapat érkezett meg, hat, mintegy 84—120 ágyunyi sorhajóból s rajtok 10 ezer főnyi gyalogság is volt.»

A magyar közvélemény ettől s hasonló hírektől gondolkodóba esett, s Széchenyi lapjában, a «Jelenkorban», *«Veszedelmes szomszéd»* címmel a vezércikk foglalkozik ezzel az idegességgel:

«Oroszország, saját földjén, a nemzetek nagy könyvébe be nem sorozott egyes néptörzsekkel földbirtokokért, az ököljog értelmében bosszulatlanul harcolhat. De ezen az oldalon egy nemzettel találkozandik, mely házáját és alkotmányát bálványozza, belbecsét ismeri s belerejét kifejteni kezdi, s melyről nyolcszázad évlapjai hirdetik, hogy a vész óráiban nemcsak bajnok tud lenni, de győző és áldicső is. Az orosz kormánynak Magyarország felé netáni kacsingatását félelmesnek nem gondoljuk. Különben jöjjön, ami akar, bennünket készületlenül nem talál.»

Magyarország benső közéleti érdeklődését a földbirtokelosztás arányositása foglalja el. Minden magyar gondolkodó, tollforgató és közéleti ember a nagy kérdés százféle részletében keresi az igazságot és a követendő utat. Amikor felmerült a *«Birtokképesség»* megvizsgálásának részlete is, abban az értelemben, hogy a nemeseken kívül kiknek lehet még földbirtoka, s kialakult a természetes nemzetvédelmi szempont, hogy *csak magyar ajú s magyarul beszélni is tudó vehessen földet,* az egész kérdés egyszerre beletorkolt a *zsidókérdésbe.* Ebben a vonatkozásban így gondolkodtak s írtak talán szándékos zavarossággal a magyar lapok:

«Ne felejtsük el azon felekezetet, melly ősei vétkeért nem 3 és 4-ed, hanem öt s hatodiziglen sulyosan lakolt, melly majd mindenből kizáratott s 3 századon keresztül sóvárog ígéretei földjére, s melly csak néhány éve érezhető jogszerűleg, hogy ember ő is, mint más, s a szelidülő kor s méltányosság szelleme, melly ezen néposztályért annyit vitt véghez, azzal koszorúzza e megdicsőült munkáját, hogy idegenek miatt ejtse azt most el azon jogok részesülésénél, amik eddig úgynevezett kiskorúsága miatt tiltott gyümölcsök voltak.»

Az ilyen írásnak elvi törekvése volt, hogy *a zsidó is vehessen magyar földön földbirtokot. És úgy is történt...*

Multkori statisztikai kimutatásainkból az *erdélyi adatok* hiányoztak, minthogy a magyar szakkönyvek ez adatokat mellőzték. Erdélyi forrásokból a következő általános kép bontakozik ki: Az erdélyi vármegyék összes lélekszáma 1,168.500 fő volt. Ezeken kívül a székely székekben élt 353.233 lélek, a szász székekben 381.220 fő. *Ezekből zsidó élt az erdélyi vármegyékben 3123 fő, a székely székekben 141 fő, a szász székekben 43 fő, összesen 3307 személy!...*

Most, mielőtt végkép megtelepednénk e heti írásunkban a mi benső magyar világunkban, iktassunk ide egy csodálatos külföldi hírt:

«Liverpoolban egy nagy, öntöttvasból készült kétemeletes palota van kiállítva. Ez óriási művet Laycoch úr épitette Cyambo afrikai kalabriai király megrendelésére, ki 300 nejét mind e palotába akarja beszállásolni...»

A szép nyári napok azonban múlóban vannak, s már Szent István napján is túl vagyunk ebben az esztendőben:

«Augusztus 20-át, Szent István ap. királyunk névnapját illő dísszel ünnepelte a két szomszédvárosban az egyházi rend s a buzgó hívek. *Kár, hogy valódi ünneppé nem bir e nap emelkedni hazánkban...»*

Pár hóval később, amikor elindul a jégzajlás, az épülő Lánchíd oszlopainak jégsarkantyúi máris jó szolgálatot tesznek:

«Hidegünk folyvást tart s Dunánk már alig mozog s a két város közötti közlekedés mégis sokkal könnyebb, mint más években. Mi teszi ezt? Derék Lánchídunk, melynek zárgátjai hatalmas karokkal osztják ketté a jeget, mi által csónakosaink szépen a híd közelében maradhatnak s nem kényteleníttetnek fel a szigetig vándorolni.»

Ilyenkor, év vége felé, az iparosok is megejthetik az elmult esztendő számadását:

«E napokban egy *kitűnőbb pesti szabó* jegyzőkönyvét láttuk, melynek tartalmához képest ő ez évben hétezer s néhányszáz darab férfiruhát készített. *Minden darab ruhát húsz forintra tehetni legalább* (bár számos magyar díszzeke 3—400 forintba kerül), az érintett szabómester *évi forgalma tehát 140 ezer forintra ment.* Ebből legalább 20 pctet tiszta nyereségnek mondhatunk, mi *28 ezer forintra tehető...»*

A városi tanács örök csipkedése érzik ebben a hírben:

«A városháza tornyának óralapja új számokat fog kapni. Az arany számjegyek igen káprázlatják a városiak szemeit, most feketét kapnak. *S az utcákon is örvendetes változást vettünk észre. A házak magyarul vannak számozva...»*

A tolvajok harcvonalán is felmerülnek új változatok:

«A Leopold-utcában egy sikátorra szögellő kétemeletes házban igen lelemények lopás történt. A sikátor felől a pincébe ereszkedve, elvittek két pulykát, egy hordó ürmösbort és két kocsi fát.»

A hajóhídon éppen elbontása előtt egy nappal volt egy kis hangos botrány:

«A budai hídfőnél egy zsidó egy fiúval Pestre szándékozék menni, mivel az utóbbiért vámot nem fizetett, megállíttaték. A zsidó erősíté, hogy a fiúért is letevé a krajcárt. Ebből per támadt, mely oly erőszakossá lett, hogy a vámkezelők a zsidót elfogták s a vám melletti őrszobába zárták. De az elfogott sorsosai hatalmasan követelték kibocsátását, mi meg is történt s az ekként diadalmas felek nem elégedve bátorságuk ezen első sikerét, egyszerre macchabeusi vitézségre lobbanva, folyton harsogtak, s lőn felséges utcai látvány, egy karajcáros zenebona s jó időre nemzeti Eldorádó lett a hajóhíd, mert míg a vámőrök bajoskodtak, szabadon ment vámolás nélkül mindenki Pestre s uralkodott a nem fizetés. *Végre az őrség fegyverbe lépett, három macchabeus arszlánt elfogva, a ribillionak, mielőtt szegény hazánkra káros következésü lett volna, véget vete.»*

Ez krajcáros ügy volt, de akadt mérgesebb természetű is:

«Egy budai polgár pár hét előtt házát egy muszkaországi zsidónak adá el, ki azt hivén, hogy most is az ukázok birodalmában van, lakosait azonnal utcára akará szóratni, mivel jobban fizetőkre talált. Egy, a házban lakó nyugalmazott őrnagy iránt is oly durvasággal viseltetek, hogy hihetőleg érzékenyen fog az illető a hatóság által megfenyíttetni.»

Az itt tovább következő másik eset pedig valósággal filmre kívánkozik:

«Egy kis furcsaság közöltetett velünk Budáról: Néhány nap előtt ugyanis egy mészáros fél öl fát vevén, azt udvarában lerakatta s egy arra kuncsorgó izmos, egészséges házaló zsidót felszóllított, nem akarná-e jó fizetésért a kis fát felvágni. *A zsidó szabadkozott, hogy rongyvásárlással többet szerezhet s e mellett még fárasztania sem kell magát.* Végre azonban, egy forintot ígérvén neki a mészáros, csakugyan elszánta magát a félnapi munkára, de csak azon feltétel alatt, *hogy tettét egy zsidónak se árulja el, mert különben bizonyosan meg fogna fenyíttetni elöljárósága által.* A mészáros örömest megígérte ezt, s a zsidó munkához fogott. Ámde alig hasított el néhány hasábot s már görnyedni kezdett s testének minden részeit fájlalá, ámbár oly erős volt, hogy talán egy alföldi bikával is megküzdhetett volna, ha a megszokott kedvelt henyélés annyira nem bénítá el idegeit. Alig vágta fel a zsidó a fának felét, midőn határozottan kijelenté, hogy nem bírja már a fejszét. A mészáros azonban nem tágított s befejeztetni kívánta alku szerint a munkát. Végre a zsidó, hogy szabadulhasson, a fa felének felvágásáért nemcsak díjat nem követelt, hanem *még egy huszast fizetett a mészárosnak,* — csakhogy egészen ne kelljen az irtózatos munkát elvégeznie.»

Ártatlanabb humor bujkál a többi jóindulatú budai esetben:

«Többször olvastuk már, hogy Pest és Buda nem akar elég élénkül haladni a magyarosodás ösvényén. E vádat most megcáfolhatnánk. Nyomtatott hivatalos meghívó jegyecske van ugyanis a kezünkben, mely így hangzik: «Meghívás Buda városi ..... ülésre.» És ez alatt írva e szót olvashatni *«Kimárethótlenul»* vagyis, kimaradhatatlanul... Hát erre csak azt mondjuk, hogy igazítatlan, hibás, rossz magyarság is jobb az idegen nyelvnél Budában.»

Végül még számoljunk be a *krisztinavárosi szörnyről,* mert Budának is volt ilyen csodabogara, nemcsak a skóciai Loschnessnek.

Az első hír róla így jelent meg az újságban:

«Budán a Krisztinavárosban naplemenet után egész éjen át borzasztó nyöszörgés hangzik a bástyák alól, mit a lakosság valamely megszorult rémséges sárkány vésztjósló nyöszörgésének tulajdonit. A Horváth-kert bérlője annyira megrémült, hogy cselédeit dárdákkal felfegyverezve az árkot megmotoztatta, de sárkányra nem talált.»

«Azóta este sok száz ember gyűl össze a hegyoldalon és rémülve hallgatja az irtózatos sziszegést. Bizony még megérjük, hogy *szárnyas sárkányt hoznak a budai hegyoldalban.»*

A következő héten aztán kiderült minden s a krisztinavárosi szörny befejezte szereplését:

«A multkor említett budai kísérte csakugyan nem sárkány volt, s nem is Lindwurm, mint a krisztinavárosi vincellérek nevezték, hanem csak egy *jól termett, de ártatlan bagoly,* mely má lelövetett s *így hazánk fővárosa csak ugyan minden veszélytől meg va mentve...»*

A magyar jobbágy sorsa a felszabadu lását megelőző e legutolsó években egy többször bukkan fel a hírlapok hasábjain *A magyar jobbágy-parasztok száma ebben az időben 750 ezer fő.* Adózás tekinteté ben a városi polgársággal és a szaba kerületek polgáraival azonos elbánás al kerülnek. Egyebekben a jobbágy parasz kötelezettségét így foglalja össze a cikk író:

«Fizeti a hadiadót, mellyből a rend katonaság tartatik el. Összeadja a «házi pénztárt», mellyből fizettetnek minde vármegyei fő és altisztviselők, szolgái napidijjak, innen épülnek a vármegy házai, hídjai, innen tartatnak a rabol innen téríttetnek meg az országgyűlé költségek. E házi pénztár sokszor többi megy a hadi adónál. A paraszt csinál az utat. Utazóknak, megyei tisztviselők nek, katonaságnak vontatót (forspon előfogat) tartozik adni bizonyos megha tározott summáért, mely a katonaságr nézve elég olcsón szabatott meg. Ren des katonasághoz újoncokat állít, a fekv katonaságnak szállást ad. Végre a hely ségekben ő tartja a plébánost, prediká tort, pópát, ő fizeti az oskolamester helységi jegyzőjét, mező és erdőkerülő ket, pásztorokat. Határbeli útjait, híd jait, az egyház, oskola s helység épü leteit jó karban tartani köteles. Földje terméséből földesurának kilencedet s val lás különbség nélkül a katholikus pap ságnak tizedet ad.»

Továbbiakban kibontakozik *az összehasonlítás a magyar jobbágy sorsa és a határon túli jobbágyvilág között:* Az ösz szehasonlítás német, cseh, lengyel és ga liciai viszonyokat veti össze a hazaiakkal

«1. A magyar paraszt szabadon háza sodik, a határon túli tartományokban erre engedelmet kell kérni. 2. Szabadon ren delkezik ingó és ingatlan javaival, adó ságot tetszése szerint tehet. — Galicia ban 5 forintnál nagyobb adósságra vag termésének, marhájának eladására földes úri engedelem kell. A cseh és néme paraszt telkét csak kétharmad részbe terhelheti meg adósággal. 3. A magya paraszt szabadon végrendelkezik, — más hol csak hatósági beleegyezéssel. 4. A magyar paraszt négy egész telket, ső örökség esetén (nem vétellel) még enné is többet birtokolhat, — határon túl él cseh, német stb. jobbágy egy telekné többel nem birhat. 5. A magyar parasz földesúri terheit földesurától örökösei megválthatja, — máshol csak egy évre 6. Magyarországon egy jobbágytelek 2 hold, — másutt 24. 7. Magyarországo ahol erdő van, ingyen ad a jobbágyna tüzelőt, — ez még csak Galiciában va így, máshol seholsem. 8. Magyarországo a paraszt legelőjét a földesurétól elvág hatja, elkülönözheti, s ennek megengedé sére a földesurat a törvény kényszerít 9. Földesúri terhek egy telek után eg évre 108 napi gyalognapszám. Galicia ban 156 napi, Cseh- és Németországban 1(napi. 10. A magyar paraszt csirkét, kap pant, tojást, mézet, borjut nem ad föl desurának. — Ezzel szemben Galiciába egy évi e nemű beszolgáltatás 500 ezc csirke, 170 ezer kappan, 26 ezer lúd, millió tojás, 12 ezer font kender, 150 font len, 2 ezer font szekérkenőcs, ezer font méz. 11. Magyarországon a ugarban termesztett növényekből nem ja tized, — máshol igen. 12. Eladás, el öröklés után a földesúrnak taksa ne fizettetik, — a cseh, német tartományok ban ez a földesurak főjövedelmi for rása, mert eladás esetén a föld 10%-a örökösödés esetén 5%-a a földesúré.»

Ugy látszik Galiciában volt a legnehe zebb sorsa 100 év előtt a jobbágyságnak *de a magyar jobbágy is súlyos keresztjét hordozta az osztályuralomnak...*

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: Dr. RAJNISS FERENC főszerkesztő. A kiadásért felel.: Grátzer Antal. Szerkesztőség: Budapest, VIII., József-körút 5. Telefon: 137—103 — Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 5. II. em. Telefon: 144—400. — Előfizetési ár egy évre 10 P, félévre 5 P, negyedévre 2.50. Egyes szám ára 20 fillér. Kéziratok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. — Nyomatott a Stádium Rt. offset-körforgógépén, Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: Győry Aladár igazgató.

FALUSI SZEPTEMBER